Trešdiena, 2021. gada 20. oktobris

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

REZOLŪCIJAS

EIROPAS PARLAMENTS

P9_TA(2021)0425

Stratēģija "No lauka līdz galdam"

Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. oktobra rezolūcija par stratēģiju "No lauka līdz galdam" taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā (2020/2260(INI))

(2022/C 184/01)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā 11., 13., 39. pantu, 168. panta 1. punktu, 169. panta 1. punktu, 191. pantu, 192. panta 1. punktu un 349. pantu,

— ņemot vērā 2004. gada Starptautisko līgumu par augu ģenētiskajiem resursiem pārtikai un lauksaimniecībai,

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija Regulu (ES) 2019/1381 par ES riska novērtēšanas pārredzamību un ilgtspēju pārtikas aprites ķēdē [1],

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 11. decembra Regulu (ES) 2019/6 par veterinārajām zālēm [2],

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Regulu (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū [3], Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Direktīvu 2009/128/EK, ar kuru nosaka Kopienas sistēmu pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas nodrošināšanai [4], un Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Regulu (EK) Nr. 1185/2009 attiecībā uz statistiku par pesticīdiem [5],

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 12. marta Direktīvu 2001/18/EK par ģenētiski modificētu organismu apzinātu izplatīšanu vidē [6],

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīvu 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā [7], Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīvu 2006/118/EK par gruntsūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu un pasliktināšanos [8], kā arī Padomes 1991. gada 12. decembra Direktīvu 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti [9],

---

[1] OV L 231, 6.9.2019., 1. lpp.
[2] OV L 4, 7.1.2019., 43. lpp.
[3] OV L 309, 24.11.2009., 1. lpp.
[4] OV L 309, 24.11.2009., 71. lpp.
[5] OV L 324, 10.12.2009., 1. lpp.
[6] OV L 106, 17.4.2001., 1. lpp.
[7] OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.
[8] OV L 372, 27.12.2006., 19. lpp.
[9] OV L 375, 31.12.1991., 1. lpp.

— ņemot vērā Padomes 1998. gada 20. jūlija Direktīvu 98/58/EK par lauksaimniecībā izmantojamo dzīvnieku aizsardzību ([10]), ņemot vērā Padomes 1999. gada 19. jūlija Direktīvu 1999/74/EK, ar ko paredz minimālos standartus dējējvistu aizsardzībai ([11]), Padomes 2007. gada 28. jūnija Direktīvu 2007/43/EK, ar ko nosaka obligātos noteikumus gaļas ražošanai audzētu cāļu aizsardzībai ([12]); Padomes 2008. gada 18. decembra Direktīvu 2008/120/EK, ar kuru nosaka minimālos standartus cūku aizsardzībai ([13]); Padomes 2008. gada 18. decembra Direktīvu 2008/119/EK, ar ko nosaka obligātos standartus teļu aizsardzībai ([14]); Padomes 2004. gada 22. decembra Regulu (EK) Nr. 1/2005 par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas un saistīto darbību laikā ([15]); Padomes 2009. gada 24. septembra Regulu (EK) Nr. 1099/2009 par dzīvnieku aizsardzību nonāvēšanas laikā ([16]); Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 9. marta Regulu (ES) 2016/429 par pārnēsājamām dzīvnieku slimībām un ar ko groza un atceļ konkrētus aktus dzīvnieku veselības jomā ("Dzīvnieku veselības tiesību akts") ([17]) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 22. septembra Direktīvu 2010/63/ES par zinātniskiem mērķiem izmantojamo dzīvnieku aizsardzību ([18]),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojumu "Stratēģija "No lauka līdz galdam". Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā" (COM(2020)0381),

— ņemot vērā 2020. gada 19. jūnija rezolūciju par Eiropas aizsardzību pārrobežu un sezonālajiem darba ņēmējiem saistībā ar Covid-19 krīzi ([19]),

— ņemot vērā 2019. gada 18. decembra rezolūciju par ES apputeksnētāju iniciatīvu ([20]) un 2019. gada 23. oktobra rezolūciju par projektu Komisijas regulai, ar ko attiecībā uz novērtējumu par augu aizsardzības līdzekļu ietekmi uz medus bitēm groza Regulu (ES) Nr. 546/2011 ([21]),

— ņemot vērā 2019. gada 28. novembra rezolūciju par ārkārtas situāciju klimata un vides jomā ([22]),

— ņemot vērā 2019. gada 13. marta rezolūciju par Eiropas nodrošinātu aizsardzību: tīrs gaiss visiem ([23]),

— ņemot vērā 2018. gada 13. septembra rezolūciju par Eiropas "Viena veselība" rīcības plānu pret antimikrobiālajiem līdzekļiem izveidojušās rezistences apkarošanai ([24]),

— ņemot vērā Parlamenta 2018. gada 17. aprīļa rezolūciju par Septītās vides rīcības programmas īstenošanu ([25]),

— ņemot vērā 2017. gada 16. maija rezolūciju par resursefektivitātes iniciatīvu — pārtikas atkritumu samazināšana, pārtikas nekaitīguma uzlabošana ([26]),

— ņemot vērā 2017. gada 4. aprīļa rezolūciju par sievietēm un viņu lomu lauku apvidos ([27]) un 2018. gada 16. janvāra rezolūciju par sievietēm, dzimumu līdztiesību un klimatisko taisnīgumu; ([28])

— ņemot vērā 2016. gada 7. jūnija rezolūciju par tehnoloģiskiem risinājumiem ilgtspējīgai lauksaimniecībai Eiropas Savienībā ([29]),

---

([10]) OV L 221, 8.8.1998., 23. lpp.
([11]) OV L 203, 3.8.1999., 53. lpp.
([12]) OV L 182, 12.7.2007., 19. lpp.
([13]) OV L 47, 18.2.2009., 5. lpp.
([14]) OV L 10, 15.1.2009., 7. lpp.
([15]) OV L 3, 5.1.2005., 1. lpp.
([16]) OV L 303, 18.11.2009., 1. lpp.
([17]) OV L 84, 31.3.2016., 1. lpp.
([18]) OV L 276, 20.10.2010., 33. lpp.
([19]) OV C 362, 8.9.2021., 82. lpp.
([20]) OV C 255, 29.6.2021., 29. lpp.
([21]) OV C 202, 28.5.2021., 49. lpp.
([22]) OV C 232, 16.6.2021., 28. lpp.
([23]) OV C 23, 21.1.2021., 23. lpp.
([24]) OV C 433, 23.12.2019., 153. lpp.
([25]) OV C 390, 18.11.2019., 10. lpp.
([26]) OV C 307, 30.8.2018., 25. lpp.
([27]) OV C 298, 23.8.2018., 14. lpp.
([28]) OV C 458, 19.12.2018., 34. lpp.
([29]) OV C 86, 6.3.2018., 51. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. oktobris

— ņemot vērā 2015. gada 8. septembra normatīvo rezolūciju par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par tādu liellopu, cūku, aitu, kazu un zirgu dzimtas dzīvnieku klonēšanu, kuri tiek turēti un pavairoti lauksaimniecības vajadzībām ([30]),

— ņemot vērā 2015. gada 11. februāra rezolūciju par apstrādātas pārtikas sastāvā esošas gaļas izcelsmes valsts norādi produkta marķējumā ([31]) un 2016. gada 12. maija rezolūciju par obligāto izcelsmes valsts vai izcelsmes vietas norādi attiecībā uz konkrētiem pārtikas produktiem ([32]),

— ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas 2020. gada 9. jūlija Īpašo ziņojumu Nr. 15/2020 "Savvaļas apputeksnētāju aizsardzība ES: Komisijas iniciatīvas nav devušas rezultātus", 2020. gada 5. jūnija Īpašo ziņojumu Nr. 13/2020 "Lauksaimniecības zemes bioloģiskā daudzveidība: KLP maksājumi nav apturējuši tās samazināšanos", 2020. gada 5. februāra Īpašo ziņojumu Nr. 05/2020 "Augu aizsardzības līdzekļu ilgtspējīga lietošana: ierobežots progress risku novērtēšanā un samazināšanā", 2019. gada 15. janvāra Īpašo ziņojumu Nr. 02/2019 "Ķīmiskie apdraudējumi mūsu pārtikā: ES pārtikas nekaitīguma politika mūs sargā, tomēr saskaras ar problēmām", 2018. gada 14. novembra Īpašo ziņojumu Nr. 31/2018 "Dzīvnieku labturība Eiropas Savienībā: mazinot neatbilstību starp vērienīgajiem mērķiem un praktisko īstenošanu" un 2017. gada 17. janvāra Īpašo ziņojumu Nr. 34/2016 "Cīņa pret pārtikas izšķērdēšanu: iespēja Eiropas Savienībai uzlabot pārtikas apgādes ķēdes resursu efektivitāti", kā arī 2019. gada 19. novembra Īpašo ziņojumu par rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem novēršanu,

— ņemot vērā Eiropas Vides aģentūras 2020. gada 11. maija ziņojumu "Vide Eiropā — stāvoklis un perspektīvas 2020: zināšanas pārejai uz ilgtspējīgu Eiropu",

— ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru,

— ņemot vērā Reģionu komitejas 2020. gada decembra atzinumu "No lauka līdz galdam: vietējā un reģionālā dimensija" (NAT-VII/005),

— ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,

— ņemot vērā Attīstības komitejas, Starptautiskās tirdzniecības komitejas, Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas un Zivsaimniecības komitejas atzinumus,

— ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas un Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas ziņojumu (A9-0271/2021),

A. tā kā Komisijas paziņojumā par stratēģiju "No lauka līdz galdam" ir izklāstīta holistiska pieeja Eiropas pārtikas sistēmai, par galveno elementu izvirzot lauksaimniecību kā pārtikas nodrošinātāju, un tajā ir atzīta visu piegādes ķēdes dalībnieku savstarpējā saistība un viņu kopīgā atbildība stratēģijas mērķu sasniegšanā, kā arī lauksaimnieku svarīgā loma sabiedrisko labumu nodrošināšanā, tostarp cīņā pret klimata pārmaiņām; tā kā tomēr šajā stratēģijā arī turpmāk ir jāņem vērā patērētāju loma, tiesības un atbildība, kā arī lauksaimnieku ilgtermiņa ekonomiskā dzīvotspēja; tā kā stratēģijai ir būtiska ietekme uz nepārtikas lauksaimniecisko ražošanu un tā ir pilnībā jāņem vērā;

B. tā kā Kopīgā pētniecības centra nesen publicētajā ziņojumā "Vides un klimata mērķu modelēšana lauksaimniecības nozarē, izmantojot *CAPRI* modeli: kāda ietekme varētu būt dažiem stratēģijas "No lauka līdz galdam" un Biodaudzveidības stratēģijas mērķrādītājiem, ņemot vērā 2030. gadam nospraustos klimata mērķrādītājus un kopējo lauksaimniecības politiku laikposmam pēc 2020. gada" — līdzīgi kā citos jaunākajos pētījumos — ir secināts, ka minēto stratēģiju mērķrādītāju īstenošana būtiski ietekmēs lauksaimniecības produktu ražošanu ES; tā kā attiecīgajos pētījumos ir uzsvērts, ka ikviena ar stratēģiju "No lauka līdz galdam" saistīta tiesību akta priekšlikuma sagatavošanas procesā cita starpā ir jāiekļauj šie divi elementi: pirms īstenošanas (*ex ante*) ir jāveic pamatīgi, zinātniski ietekmes novērtējumi, kuros ilgtspēja aplūkota no ekonomikas, sabiedrības un vides viedokļa, un ir jāņem vērā kumulatīvā ietekme, iespējamie kompromisi, mērķrādītāju sasniegšanai vajadzīgo līdzekļu pieejamība un dalībvalstīs atšķirīgie saimniekošanas modeļi;

C. tā kā Eiropas pārtikas sistēmai būtu jāražo augstas kvalitātes pārtika un jāsniedz uztura nodrošinājums tādā veidā, kas sekmē sociālo labbūtību un sabiedrības veselību, saglabā un atjauno ekosistēmu veselību, ņem vērā planētas ierobežotos resursus un nodrošina dzīvnieku veselību un labturību; tā kā patlaban visa pārtikas sistēma atstāj dažādu ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību un labklājību, kā arī uz vidi, klimatu un bioloģisko daudzveidību, tostarp

([30]) OV C 316, 22.9.2017., 278. lpp.
([31]) OV C 310, 25.8.2016., 15. lpp.
([32]) OV C 76, 28.2.2018., 49. lpp.

izraisot atmežošanu un ekosistēmu degradāciju ārpus ES; tā kā jāturpina pilnveidot veidu, kādā mēs ražojam un patērējam pārtiku, dzērienus un citu lauksaimniecības produkciju, lai nodrošinātu atbilstību ilgtspējīgas attīstības mērķiem (IAM), Parīzes nolīgumam, Konvencijai par bioloģisko daudzveidību, Starptautiskajam līgumam par augu ģenētiskajiem resursiem pārtikai un lauksaimniecībai un ES politikas nostādnēm un saistībām, kā arī lai kopumā panāktu saskaņotu līdzsvaru starp trim ilgtspējas pīlāriem, tostarp vidi, klimatu, sabiedrības veselību, ekonomiku un cenas ziņā pieejamu pārtiku, dzīvnieku labturību, ilgtspējas nodrošināšanu lauksaimniekiem, zvejniekiem un citiem pārtikas ķēdes lejupējiem dalībniekiem, arī lauku apvidos un piekrastes teritorijās, kā arī tādiem sociālajiem aspektiem, kā darba un nodarbinātības apstākļi un veselības un drošības standarti; tā kā ir jāņem vērā arī citi svarīgi faktori, piemēram, pētniecība un inovācija, tirdzniecības politika un atkritumu apsaimniekošanas politika;

D. tā kā ir jānodrošina konsekvence un saskaņotība starp pasākumiem, kas paredzēti stratēģijā "No lauka līdz galdam", un kopējo lauksaimniecības un zivsaimniecības politiku, ES tirdzniecības politiku, ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam, ES meža stratēģiju, aprites ekonomikas rīcības plānu, bioekonomikas rīcības plānu, Eiropas Klimata aktu, kā arī citām saistītajām ES politikas nostādnēm un stratēģijām; tā kā ir jāuzsver, ka arī visiem importētajiem produktiem būtu jāatbilst tiem pašiem ilgtspējas un agropārtikas drošības standartiem, kādi ir spēkā ES;

E. tā kā Starpvaldību zinātnes un politikas platforma bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā (*IPBES*) lēš, ka līdz 2050. gadam būs būtiski izmainīti 90 % sauszemes, bet 75 % sauszemes jau ir būtiski izmainīti; tā kā jau ir zaudēti 85 % mitrāju ([33]); tā kā bioloģiskajai daudzveidībai ir izšķiroša nozīme attiecībā uz pārtikas nodrošinājumu, cilvēku labbūtību un attīstību visā pasaulē; tā kā bioloģiskās daudzveidības zudums apdraud lauksaimniecisko ražošanu, pārtikas sistēmas un uzturu Eiropā un pasaulē; tā kā tiek lēsts, ka ar zemes degradāciju saistītās sociālās un ekonomiskās izmaksas pasaulē gadā sasniedz 5,5–10,5 triljonus EUR ([34]);

F. tā kā aptuveni 80 % atmežošanas kopapjoma rada lauksaimniecībā izmantojamās zemes paplašināšana ([35]); tā kā Savienības pieprasījums pēc tādiem produktiem kā palmu eļļa, gaļa, soja, kakao, kukurūza, koksne un gumija, tostarp pārstrādātu produktu vai pakalpojumu veidā, ir nozīmīgs atmežošanas, mežu un augsnes degradācijas, ekosistēmu iznīcināšanas un ar to saistīto cilvēktiesību pārkāpumu virzītājspēks trešās valstīs un kopējā galapatēriņā tas rada aptuveni 10 % no atmežošanas kopapjoma ([36]); tā kā neilgtspējīgai zvejniecībai ir ļoti negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību;

G. tā kā pusdabīgās dzīvotnes, kas atkarīgas no lauksaimniecības, piemēram, zālāji, ir īpaši apdraudētas un to saglabāšanas stāvoklis ir daudz sliktāks nekā citu, no lauksaimniecības neatkarīgu, dzīvotņu veidu stāvoklis; tā kā 45 % no dzīvotņu, kas ir atkarīgas no lauksaimniecības, stāvoklis tiek vērtēts kā slikts salīdzinājumā ar 31 % citu dzīvotņu;

H. tā kā pesticīdu neapdomīga izmantošana ir būtisks augsnes, ūdens un gaisa piesārņojuma avots un negatīvi ietekmē cilvēku, dzīvnieku un augu veselību; tā kā tādēļ ir jāpastiprina centieni ievērojami samazināt atkarību no kaitīgiem pesticīdiem, to radīto risku un izmantošanu, kā arī mēslošanas līdzekļu un antibiotiku izmantošanu; tā kā ilgtspējīgas lauksaimniecības prakses, piemēram, IAA pareiza īstenošana, agromežsaimniecības sistēma, agroekoloģija, bioloģiskā lauksaimniecība un precīzās lauksaimniecības metodes, var palīdzēt rast risinājumus pesticīdu lietošanas

([33]) *IPBES, Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services* (Globālais novērtējuma ziņojums par bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumiem) 2019. gads.

([34]) https://www.oecd.org/environment/resources/biodiversity/Executive-Summary-and-Synthesis-Biodiversity-Finance-and-the-Economic-and-Business-Case-for-Action.pdf

([35]) *FAO* 2016. *State of the World's Forests* (Pasaules mežu stāvoklis), *Forests and agriculture: land-use challenges and opportunities (Meži un lauksaimniecība:* Zemes izmantošanas problēmas un iespējas), Roma, 2016. gads, https://www.fao.org/3/i5588e/i5588e.pdf

([36]) Eiropas Komisija, ES patēriņa ietekme uz atmežošanu: *Vispārēja analīze par ES patēriņa ietekmi uz atmežošanu*. Galīgais ziņojums, pētījums, ko finansēja Eiropas Komisija un īstenoja *VITO*, Starptautiskais lietišķās sistēmanalīzes institūts, *HIVA-Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving* un Starptautiskā dabas aizsardzības savienība, Nīderlande, 2013. gads.

samazināšanai ES un pasaulē un tās būtu jāveicina; tā kā zinātniskie pierādījumi ([37]) liecina, ka pesticīdu izmantošanu iespējams būtiski samazināt, neatstājot negatīvu ietekmi uz ienesīgumu un ražīgumu, jo īpaši, ja vienlaikus palielinās ilgtspējīgu alternatīvu pieejamība;

I. tā kā 2018. gadā ES dalībvalstis apstiprināja eksportam vairāk nekā 81 000 tonnu pesticīdu, kas satur Eiropā aizliegtas vielas ([38]); tā kā šie kaitīgie pesticīdi var radīt arvien lielāku apdraudējumu saņēmējās valstīs, jo to izmantošanas nosacījumi (piemēram, attiecībā uz aizsargaprīkojuma izmantošanu un izsmidzināšanu no gaisa) nav tik stingri kā ES; tā kā šie aizliegtie pesticīdi var nonākt atpakaļ ES tirgū kā atliekvielas importētos pārtikas produktos; tā kā uzraudzības programmas ir pierādījušas, ka vairāku pesticīdu atliekas, ko ES ir aizliegts lietot, tika konstatētas ES tirgū pārdotajā pārtikā, 4,5 % gadījumu pat pārsniedzot maksimāli pieļaujamo atlieku daudzumu (MAL), kas šīm vielām ir noteikts, lai nodrošinātu patērētāju drošību ([39]);

J. tā kā ES strauji izplatās liekā svara un aptaukošanās problēma ([40]), jo katram otrajam pieaugušajam ir liekais svars vai aptaukošanās ([41]); tā kā liekā svara un aptaukošanās iemesli ir dažādi, taču nepilnvērtīgs uzturs ir viens no galvenajiem faktoriem, kas veicina liekā svara un aptaukošanās plašo izplatību;

K. tā kā tiek lēsts, ka ES 2017. gadā vairāk nekā 950 000 nāves gadījumu (piektā daļa) un vairāk nekā 16 miljoni zaudētu veselīgas dzīves gadu — galvenokārt sirds un asinsvadu slimību un dažādu veidu vēža dēļ — bija saistīti ar neveselīgiem uztura paradumiem ([42]); tā kā pakļaušana endokrīno disruptoru iedarbībai, ko rada pārtika un pārtikas iepakojums, rada arī lielāku apdraudējumu sabiedrības veselībai ([43]);

L. tā kā aptuveni puse no zoonozes slimībām, kas novērotas cilvēkiem kopš 1940. gada, ir radušās zemes izmantošanas maiņas rezultātā ([44]); tā kā dzīvnieku veselība ir būtisks elements ikvienā ilgtspējīgā pārtikas sistēmā un ietekme uz dzīvnieku veselību tieši ietekmē pārtikas sistēmas ilgtspēju;

M. tā kā tiek lēsts, ka ES katru gadu tiek radīti 88 miljoni tonnu pārtikas atkritumu un ar tiem saistītās aptuvenās izmaksas tiek lēstas ap 143 miljardiem EUR ([45]); tā kā pārtikas atkritumiem ir milzīga ietekme uz vidi, un tie rada aptuveni 6 % no kopējām siltumnīcefekta gāzu emisijām ES ([46]); tā kā lielāko daļu pārtikas atkritumu ES rada mājsaimniecības (53 %) un pārstrādes nozare (19 %) ([47]); tā kā 10 % no pārtikas atkritumiem ES ir saistīti ar datuma marķējumu un patērētāju neizpratni par to, kā lasīt un izmantot datumu marķēšanas sistēmu ([48]);

N. tā kā antibiotiku pārdošanas apjoms Eiropas lopkopības saimniecībām laikposmā no 2011. līdz 2016. gadam samazinājās par 18,5 % ([49]), kā rezultātā antibiotiku slogs lauksaimniecībā 2011.–2018. gadā samazinājās par 35 %, savukārt lielākajā daļā dalībvalstu antimikrobiālo līdzekļu patēriņš produktīvajiem dzīvniekiem ir mazāks vai daudz

---

([37]) *Lechenet M., Dessaint F., Py G.* un citi, "*Reducing pesticide use while preserving crop productivity and profitability on arable farms*", *Nature Plants* 3, 17008, 2017.

([38]) https://www.publiceye.ch/en/topics/pesticides/banned-in-europe

([39]) Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde, *The 2019 European Union report on pesticide residues in food* (Eiropas Savienības 2019. gada ziņojums par pesticīdu atliekām pārtikā), *EFSA Journal,* 2019. gads, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2021.6491.

([40]) *Eurostat, Overweight and obesity – BMI statistics* (Liekais svars un aptaukošanās – *BMI* statistika).

([41]) *Eurostat, The European Health Interview Survey, Wave* 2 (Eiropas veselības aptauju apsekojums), 2013. gads.

([42]) https://knowledge4policy.ec.europa.eu/health-promotion-knowledge-gateway/eu-burden-non-communicable-diseases-key-risk-factors_en

([43]) Muncke, J. et al., "Impacts of food contact chemicals on human health: a consensus statement" *Environmental Health, 19*.

([44]) Keesing, F. et al., "Impacts of biodiversity on the emergence and transmission of infectious diseases", *Nature 468*, pp. 647-652, 2010.

([45]) *EU-FUSIONS, Estimates of European food waste levels* (Aplēses par pārtikas atkritumu apjomiem Eiropā), galīgais ziņojums, 2016. gads.

([46]) *FAO, Food wastetage footprint & climate change* (Pārtikas izšķērdēšanas pēda un klimata pārmaiņas).

([47]) *EU-FUSIONS, Estimates of European food waste levels* (Aplēses par pārtikas atkritumu apjomiem Eiropā), galīgais ziņojums, 2016. gads.

([48]) *ICF, Market study on date marking and other information provided on food labels and food waste prevention* (Tirgus pētījums par derīguma termiņa marķējumu un cita informācija, kas sniegta par pārtikas etiķetēm un pārtikas izšķērdēšanas novēršanu), galīgais ziņojums Eiropas Komisijai, 2018. gads.

([49]) EZA: *Sales of veterinary antimicrobial agents in 30 European countries. Trends from 2010 to 2016* (Veterināro antimikrobiālo līdzekļu pārdošana 30 Eiropas valstīs. Tendences no 2010. līdz 2016. gadam). Astotais *ESVAC* ziņojums (https://www.ema.europa.eu/en).

mazāks nekā cilvēkiem ([50]); tā kā tomēr starp dalībvalstīm pastāv lielas atšķirības un dažu antimikrobiālo līdzekļu patēriņš joprojām ir pārāk augsts ([51]); tā kā rezistence pret antimikrobiāliem līdzekļiem būtiski apdraud cilvēku veselību; tā kā antibiotiku lietošanas samazināšana un minimāla lietošana lopkopībā palīdzēs palēnināt šādas rezistences parādīšanos un izplatību;

O. tā kā jau 2018. gadā Klimata pārmaiņu starpvaldību padome (*IPCC*) publicēja savu Īpašo ziņojumu par ietekmi, kāda būtu globālajai sasilšanai par 1,5 °C, kurā norādīts, ka globālās sasilšanas ierobežošana līdz 1,5 °C prasīs ātras, tālejošas un bezprecedenta pārmaiņas visos sabiedrības aspektos; tā kā klimata pārmaiņas un bioloģiskās daudzveidības zudums arvien vairāk apdraud pārtikas nodrošinājumu un iztikas līdzekļus, jo aizvien biežāk novērojams sausums, plūdi, mežu ugunsgrēki un jauni kaitēkļi; tā kā pārtikas sistēmas rada 29 % no pasaules siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijām un būtiski ietekmē klimatu, bioloģisko daudzveidību, ūdeni, gaisu, augsni un oglekļa piesaistītājus; tā kā ES lauksaimniecības nozare rada aptuveni 10 % no ES kopējām SEG emisijām ar ievērojamām atšķirībām starp dalībvalstīm, kurās lauksaimniecība rada 3 % līdz 33 % no attiecīgās valsts SEG emisijām ([52]);

P. tā kā Eiropas lauksaimniecības radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas kopš 1990. gada ir samazinājušās par aptuveni 20 %; tā kā SEG emisiju samazinājums lauksaimniecībā kopš 2012. gada ir ievērojami palēninājies un dažos gados šis palēninājums ir bijis pat izteiktāks ([53]); tā kā lauksaimniecība var aktīvi veicināt oglekļa piesaisti, palielinot dabiskos oglekļa piesaistītājus, izmantojot dabā un ekosistēmā balstītus risinājumus, piemēram, plašu augseku, starpkultūras, permakultūru, agromežsaimniecību, mežkopību, agroekoloģiju un ekosistēmu atjaunošanu, un jo īpaši kūdrāju teritoriju atjaunošanu un uzturēšanu, lai palielinātu dabiskos oglekļa piesaistītājus un oglekļa sekvestrēšanu;

Q. tā kā lauksaimniecība ir trešais lielākais primāro PM10 emisiju avots ES, kā to uzsver Eiropas Vides aģentūra; tā kā lauksaimniecības radītās amonjaka (NH_3) emisijas katru pavasari veicina augstu suspendēto daļiņu koncentrāciju Eiropā, kā arī īstermiņā un ilgtermiņā rada negatīvu ietekmi uz veselību;

R. tā kā ES patērē septiņas reizes vairāk slāpekļa un trīs reizes vairāk fosfora nekā to var uzskatīt par ilgtspējīgu un taisnīgu planētas iespēju robežās ([54]);

S. tā kā, lai izmērītu progresu virzībā uz Eiropas pārtikas sistēmas ietekmes uz vidi samazināšanu, ir nepieciešama plašāka aprites cikla informācija, kā arī labāka informācija par piegādes ķēdes izsekošanu un uzraudzību;

T. tā kā daudzfunkcionālā Eiropas agropārtikas nozare, kuru veido dažādi lauksaimniecības modeļi un kuras pamatā ir ģimenes lauku saimniecības, ir viena no galvenajām ES ekonomikas un sabiedrības sastāvdaļām un tai jānodrošina konkurētspējīgas, daudzveidīgas un kvalitatīvas pārtikas ražošanu, uzturdrošību, vietējās piegādes ķēdes, labas lauksaimniecības prakses, zemes un ūdens resursu aizsardzību, augstus vides standartus un dinamiskus lauku apvidus visā ES; tā kā pienācīgi atbalstīta lauksaimniecības politika veicinās pāreju uz lokālākām piegādes ķēdēm un ilgtspējīgāku lauksaimniecības praksi, sasniedzot augstākus vides un dzīvnieku labturības standartus;

U. tā kā ir svarīgi uzsvērt mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu būtisko nozīmi ES agropārtikas nozarē visos piegādes ķēdes posmos – no pārstrādes līdz mazumtirdzniecībai – stratēģijas mērķu sasniegšanā;

([50]) *ECDC/EFSA/EMA, second joint report on the integrated analysis of the consumption of antimicrobial agents and occurrence of antimicrobial resistance in bacteria from humans and food-producing animals* (Otrais kopīgais ziņojums, kurā integrēti analizēts pretmikrobu līdzekļu patēriņš un mikrobu rezistences veidošanās cilvēku un produktīvo dzīvnieku baktērijās), 2017. gads.

([51]) *ECA, Addressing antimicrobial resistance: progress in the animal sector, but this health threat remains a challenge for the EU* (Rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem novēršana: panākumi dzīvnieku veselības nozarē, bet šis veselības apdraudējums joprojām ir problēma Eiropas Savienībai) 2019. gads.

([52]) EVA, Datu skatītājs par siltumnīcefekta gāzu emisijām un piesaisti, ko valstis nosūtījušas *UNFCCC* un ES siltumnīcefekta gāzu monitoringa mehānismam, sk. arī *IEEP* 2019, *Net-Zero Agriculture in 2050: How to get there (https://ieep.eu/publications/net-zero-agriculture-in-2050-how-to-get-there)*.

([53]) EVA siltumnīcefekta gāzu datu skatītājs – Eiropas Vides aģentūra (europa.eu)

([54]) Eiropas Vides aģentūras ziņojums Nr. 1/2020:

V. tā kā lauksaimniecības nozarei arī turpmāk ir jāražo nekaitīga un uzturvielām bagāta pārtika, vienlaikus ilgtspējīgāk uzturot un apsaimniekojot zemi, jo tas viss novērš iedzīvotāju skaita samazināšanos lauku apvidos; tā kā Eiropas lauksaimnieki ievēro pasaulē augstākos standartus un nodrošina augstas kvalitātes pārtiku ne tikai Eiropas iedzīvotājiem, bet arī daudzām citām pasaules valstīm; tā kā lauksaimniecības nozarei ir milzīga stratēģiska vērtība, tomēr nedaudz vairāk nekā desmit gadu laikā lauku saimniecību skaits ir samazinājies par vairākiem miljoniem, kas ir vairāk nekā viena trešdaļa no visām lauku saimniecībām Eiropā, turklāt lielākā daļa likvidēto lauku saimniecību ir nelieli ģimenes uzņēmumi;

W. tā kā Eiropas lauksaimniecības pārejai uz ilgtspējīgāku praksi un apriti būs nepieciešami ievērojami ieguldījumi un nosacījums šai pārejai ir atbilstīga piekļuve finansējumam; tā kā EIB ir apņēmusies līdz 2025. gadam tās finansējumu ieguldījumiem klimatrīcības un vides ilgtspējas jomā palielināt līdz 50 % no tās darbībām un pēc tam šādu darbību īpatsvaru palielināt vēl vairāk; tā kā to varētu izmantot, lai ieviestu tehnoloģijas, kas veicina ilgtspējīgu praksi, un lai stiprinātu lauksaimniecības saikni ar aprites ekonomiku;

X. tā kā laba augsnes veselība ietekmē mūsu planētas spēju ražot pārtiku, filtrēt ūdeni un absorbēt oglekli, tādējādi ne tikai palīdzot stabilizēt klimatu, bet arī garantēt pārtikas nodrošinājumu, atjaunot bioloģisko daudzveidību, aizsargāt mūsu lauksaimniecības zemi un veidot veselīgāku pārtikas sistēmu; tā kā reģeneratīva lauksaimniecība kā pieeja pārtikas ražošanai un zemes apsaimniekošanai varētu mazināt minētās problēmas, palīdzot pārkārtoties uz īpaši noturīgu lauksaimniecības sistēmu, kas balstīta uz zemes un augsnes atbilstīgu apsaimniekošanu;

Y. tā kā ir svarīgi, lai patērētāji būtu pilnībā informēti, iespējoti un spētu izdarīt apzinātu izvēli attiecībā uz pārtiku; tā kā šajā nolūkā ir vajadzīga veselīga un stabila pārtikas vide, kas nodrošina pārredzamību un to, ka veselīga un ilgtspējīga izvēle ir arī vienkārša un visiem pieņemama cenas ziņā, un sekmē tādus patēriņa modeļus, kas veicina cilvēku veselību, vienlaikus nodrošinot dabas un cilvēku resursu ilgtspējīgu izmantošanu un augstu dzīvnieku labturības līmeni; tā kā informācijas sniegšana, izglītošana un izpratnes veidošanas kampaņas vien nav pietiekamas, lai panāktu vajadzīgās pārmaiņas virzībā uz ilgtspējīgāku un veselīgāku patērētāju izvēli, jo šo izvēli var ietekmēt tādi aspekti kā standarti un paražas, cena, ērtība, ieradumi un veidi, kādā pārtika tiek piedāvāta; tā kā informētiem iedzīvotājiem tomēr var būt būtiska nozīme, lai sasniegtu Eiropas mērķus klimata, resursefektivitātes un bioloģiskās daudzveidības jomā, jo viņi ietekmē pieprasījumu; tā kā obligāts uzturvielu satura un izcelsmes marķējums, kā arī saprotama informācija par dzīvnieku labturību un ilgtspēju, principā uz visiem pārtikas produktiem, un sabiedrības informēšana par ražošanas patiesajām izmaksām var palīdzēt patērētājiem orientēties uz veselīgu, ilgtspējīgu un nekaitīgu uzturu; tā kā patērētāju informēšana būtu jāpielāgo arī digitālajam laikmetam, nevienu neatstājot novārtā;

Z. atgādina, ka Vidusjūras reģiona uzturs, ko *UNESCO* 2010. gadā atzina par cilvēces nemateriālo kultūras mantojumu, ir zināma kā veselīgs un līdzsvarots uzturs ar augstu uzturvērtību, kā arī augstu sociālo un kultūras vērtību, kas balstīta uz teritoriālo īpatnību ievērošanu un bioloģiskās daudzveidības aizsardzību un kas nodrošina, ka tiek saglabāti un attīstīti tradicionālie nodarbošanās un amatniecības veidi, kuri saistīti ar zveju, ilgtspējīgu medniecību un lauksaimniecību un kuriem ir būtiska nozīme izplatītāko hronisko deģeneratīvo slimību primārajā un sekundārajā profilaksē;

AA. tā kā ūdens resursi un lauksaimniecība ir cieši saistīti un ilgtspējīgai ūdens resursu apsaimniekošanai lauksaimniecības nozarē ir ļoti būtiska nozīme, lai nodrošināta augstas kvalitātes un atbilstīgas pārtikas ražošanu un ūdens resursu saglabāšanu;

AB. tā kā ir pieaugusi pārtikas tirgus globalizācija, līdz ar to pieaugot ES un trešo valstu brīvās tirdzniecības nolīgumu nozīmei;

AC. tā kā ir jāņem vērā rezultāti, kas iegūti pēc spēkā esošo vides standartu ieviešanas;

AD. tā kā smagais stāvoklis, kas izveidojies saistībā ar Covid-19 pandēmiju, ir ietekmējis visus Eiropas agropārtikas ķēdes dalībniekus, sākot no primārās ražošanas līdz ēdināšanas pakalpojumu nozarei;

AE. tā kā Eiropas pārtikas sistēmai ir bijusi būtiska nozīme Covid-19 pandēmijas laikā, apliecinot savu noturību, jo lauksaimnieki, to kooperatīvi un ražotāju organizācijas, darba ņēmēji, kas nodarbināti pārtikas vērtības ķēdē, apstrādātāji un mazumtirgotāji kopīgi strādāja sarežģītos apstākļos, tostarp noslēdžu laikā, un bija pakļauti sanitāriem riskiem, tostarp stingro ierobežojumu situācijā, lai nodrošinātu, ka patērētāji Eiropā arī turpmāk bez sarežģījumiem var piekļūt nekaitīgiem, cenas ziņā pieejamiem un kvalitatīviem produktiem, vienlaikus ievērojot iekšējā tirgus integritāti; tā kā ES iekšējais tirgus un lauksaimniecības sistēma lielā mērā un strauji ir pārvarējusi Covid-19 krīzes laikā pieredzētos piegādes pārtraukumus, tomēr šī krīze atklāja dažas vājās vietas sarežģītajās pārtikas piegādes ķēdēs, pierādot, ka ir jānodrošina ilgtermiņa nodrošinātība ar pārtiku, noturība un īsas piegādes ķēdes; tā kā šajā sakarībā ir būtiski uzsvērt pārtikas nodrošinājuma un piegādes ķēžu drošības vērtību visiem ES iedzīvotājiem un to, cik svarīgi ir lauksaimniekiem nodrošināt visus nepieciešamos instrumentus, lai viņi varētu ilgtspējīgi ražot daudzveidīgu pārtiku;

AF. tā kā, neraugoties uz to, ka lauksaimnieku tiesības 2004. gadā tika iekļautas *FAO* Starptautiskajā līgumā par augu ģenētiskajiem resursiem pārtikai un lauksaimniecībai, intelektuālā īpašuma tiesības tomēr nereti ir pretrunā šīm tiesībām, tādējādi apdraudot vietējās, tradicionālās un attiecīgajai teritorijai raksturīgās sēklu sistēmas;

AG. tā kā patērētājus arvien vairāk uztrauc dzīvnieku labturība un dzīvnieku veselība; tā kā ilgtspējīgai attīstībai ir nepieciešams augsts dzīvnieku labturības līmenis un tam ir potenciāls stiprināt Eiropas lauksaimnieku ekonomisko un vides ilgtspēju, radot viņiem jaunu tirgu, kur pārdot produktus, kuru pamatā ir augstāki dzīvnieku labturības standarti; tā kā Komisija ir paziņojusi par spēkā esošo dzīvnieku labturības tiesību aktu izvērtēšanu un pārskatīšanu, tostarp attiecībā uz dzīvnieku pārvadāšanu un kaušanu; tā kā horizontālie noteikumi lauksaimniecības dzīvnieku aizsardzībai kopā ar zinātniski pamatotām, sugām specifiskām dzīvnieku labturības prasībām attiecībā uz visām lauksaimnieciski audzētu dzīvnieku sugām ievērojami uzlabotu dzīvnieku labturību; tā kā pārejas periodi un atbalsts lauksaimniekiem ir būtiski saistībā ar izmaiņām tiesību aktos, lai nodrošinātu ilgtspējīgāku lauksaimniecību un uzlabotu dzīvnieku labturību;

AH. tā kā ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu pamatā ir sensens ES mantojums, tās izriet no cilvēka pielāgošanās apkārtējai videi un ir ES identitātes izpausme;

AI. tā kā ir ļoti svarīgi cīnīties pret krāpšanu pārtikas jomā un negodīgu praksi, piemēram, atpazīstot un izmeklējot krāpnieciskas darbības,

1. atzinīgi vērtē stratēģijas "No lauka līdz galdam" vērienīgos centienus un mērķus kā ievērojamu soli ilgtspējīgas, taisnīgas, veselīgiem dzīvniekiem draudzīgas, vairāk reģionos balstītas, daudzveidīgākas un noturīgas pārtikas sistēmas nodrošināšanā, kas ir būtiski svarīgi, lai sasniegtu Eiropas zaļajā kursā noteiktos mērķrādītājus un ilgtspējīgas attīstības mērķus; uzsver nesaraujamās saiknes starp veselīgiem cilvēkiem, veselīgām sabiedrībām, veselīgiem dzīvniekiem un veselīgu planētu; uzsver, ka šī stratēģija ir būtiska, lai pārtikas sistēmu, tostarp dzīvnieku un kultūraugu audzēšanu, iekļautu planētas iespēju robežās, vienlaikus uzsverot, cik svarīgi ir panākt pienācīgus darba un nodarbinātības apstākļus un taisnīgas iespējas visā pārtikas vērtības ķēdē, kā arī nepieciešamību panākt piemērotu un līdzsvarotu politikas pieeju; mudina Komisiju pēc iespējas drīzāk šo stratēģiju izteikt konkrētā leģislatīvā un neleģislatīvā darbībā, paredzot arī atbilstīgus finanšu atbalsta mehānismus pārkārtošanās īstenošanai;

Vajadzība rīkoties

2. atgādina, ka ietekmes novērtējumi ir neatņemama ES noteikumu izstrādes procesa daļa; atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu, ka tā atbilstīgi labāka regulējuma pamatnostādnēm plāno veikt detalizētu ietekmes novērtējumu, tostarp organizējot sabiedrisko apspriešanu, jebkurai stratēģijas "No lauka līdz galdam" ietvaros ierosinātai likumdošanas iniciatīvai, tostarp iniciatīvām attiecībā uz efektīviem kvantitatīviem mērķrādītājiem ([55]); uzsver, ka šajos *ex ante* zinātniskajos ietekmes novērtējumos, izmantojot holistisku un sistēmisku pieeju) būtu jāiekļauj pamatīgi vides novērtējumi, jāaptver visas trīs ilgtspējas dimensijas (vides, ekonomikas un sociālā, tostarp veselības) un jāņem vērā kumulatīvā ietekme, un tajos būtu jāiekļauj bezdarbības izmaksas attiecībā uz tūlītēju un ilgtermiņa ietekmi uz cilvēku veselību, vidi, bioloģisko daudzveidību un vispārējo ilgtspēju, kā arī jāņem vērā paaudžu maiņa, iespējamie kompromisi starp politikas mērķiem, mērķrādītāju sasniegšanai pieejamie līdzekļi un dažādie lauksaimniecības modeļi visās ES dalībvalstīs; norāda, ka ir svarīgi aprakstīt

([55]) Atbildes *Kyriakides* kundzei uz rakstisko jautājumu E-000689/2021.

aprēķina metodes, pamatscenārijus un atsauces periodus katram atsevišķam mērķrādītājiem, un uzsver, ka šajā procesā ir jāiesaista dalībvalstis, jāapspriežas un jāsadarbojas ar tām; atzinīgi vērtē to, ka šīs stratēģijas pirmā vidusposma novērtēšana ir paredzēta 2023. gada vidū; uzsver, ka šajā vidusposma novērtēšanā holistiskā un sistēmiskā veidā ir padziļināti jāatspoguļo visu darbību kumulatīvā ietekme, aptverot visas ilgtspējas dimensijas, neatkarīgi no tā, vai tā ir vides, ekonomikas vai sociālā, tostarp veselības, dimensija;

3. atzinīgi vērtē paziņojumu par uz pierādījumiem balstītu priekšlikumu saistībā ar ilgtspējīgu pārtikas sistēmu tiesisko regulējumu, pamatojoties uz pārredzamiem datiem un ņemot vērā jaunākās zinātnes atziņas; aicina Komisiju izmantot šo priekšlikumu, lai noteiktu uz nākotni vērstu holistisku, līdzsvarotu, integrētu un ekoloģiski, sociāli un ekonomiski ilgtspējīgu kopējo pārtikas politiku, kurā visi dalībnieki sniedz savu ieguldījumu un kuras mērķis ir samazināt ES pārtikas sistēmas ietekmi uz vidi un klimatu, kā arī samazināt tās negatīvo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un cilvēku un dzīvnieku veselību un labturību, lai Eiropa vēlākais līdz 2050. gadam kļūtu par pirmo klimatneitrālo un gandrīz nulles piesārņojuma kontinentu, un stiprināt tās noturību nolūkā nodrošināt vidēja termiņa un ilgtermiņa pārtikas nodrošinājumu klimata pārmaiņu, vides degradācijas un bioloģiskās daudzveidības zuduma apstākļos; uzsver nepieciešamību nodrošināt ekonomisko un sociālo ilgtspēju visā pārtikas ķēdē, jo labas sociālekonomiskās izredzes un dažādu attiecīgo nozaru konkurētspēja palīdzēs sasniegt šīs stratēģijas mērķus; mudina ES vadīt globālu pārkārtošanos uz ilgtspēju "no lauka līdz galdam", pamatojoties uz daudzfunkcionālas lauksaimniecības nozares principu, kas ir ilgtspējīga no vides, sociālā (tostarp veselības) un ekonomikas viedokļa, pamatojoties uz ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas (*FAO*) agroekoloģijas principiem un ANO tiesībām uz pārtiku, vienlaikus nodrošinot labāku politikas konsekvenci un saskaņotību, lai visi Eiropas pārtikas sistēmas dalībnieki varētu veikt ilgtermiņa plānošanu, pamatojoties uz reālistiskiem un pārredzamiem *SMART* mērķiem; uzsver, ka, ņemot vērā milzīgo skaitu zinātnisko pierādījumu par nepieciešamību uzlabot pašreizējās pārtikas sistēmas ilgtspēju un par izmaksu paaugstināšanos, ko radītu nerīkošanās, būtiska nozīme ir inovācijai un ilgtspējīgām praksēm; ierosina ņemt vērā attiecīgos katras dalībvalsts pamatscenārijus un sasniegto progresu, kā arī to konkrētos (reģionālos) apstākļus, vienlaikus veicinot zinātības un labāko prakšu apmaiņu starp dalībvalstīm; uzsver vajadzību rīcībpolitikā iekļaut visu pārtikas un dzērienu apriti kopumā, tostarp ražošanu, apstrādi, tirgvedību, uzglabāšanu, pārvadāšanu, izplatīšanu, viesmīlības nozari, kā arī mazumtirdzniecību, atkritumu likvidēšanu un otrreizējo izejvielu reciklēšanu; prasa šajā tiesību akta priekšlikumā pienācīgi ņemt vērā lauksaimniecības dzīvnieku labturību, jo tā ir pārtikas ilgtspējas neatņemama sastāvdaļa;

4. atbalsta pārtikas politikas stratēģisko plānu ([56]) izstrādi, kas atvieglo, stimulē un paplašina jaunās un jau esošās valsts, reģionālās un vietējās pārtikas politikas nostādnes, ņemot vērā arī sarežģīto pārtikas nabadzības problēmu Eiropā; uzsver — lai nodrošinātu likumīgu un iekļaujošu procesu, ir svarīgi šos plānus pamatot ar neatkarīgām un objektīvām zinātnes un pētniecības atziņām un iesaistīt dažādu perspektīvo jomu ieinteresētās personas; uzsver, ka pārvaldībai ir vajadzīga jauna transversāla pieeja, lai saskaņotu ES pārtikas un lauksaimniecības politikas jomas, kā arī citas jomas, kas tās ietekmē, piemēram, tirdzniecības, enerģētikas, konkurences un klimata politiku, lai uzlabotu sinerģijas un izvairītos no kompromisiem un pārvaldītu tos; tādēļ aicina veidot strukturētu dialogu starp Parlamentu, dalībvalstīm un visiem pārtikas sistēmas dalībniekiem, tostarp iedzīvotājiem, lai izmantotu visas iespējas, ko sniedz šī stratēģija, un apspriest trūkumus, iespējas un problēmas holistiskas ES kopējās pārtikas politikas izstrādē un īstenošanā; aicina Komisiju veicināt sabiedrības dialogu, lai virzībā uz ilgtspējīgas pārtikas sistēmas tiesiskā regulējuma priekšlikumu, kas noteikti būs jābalsta uz vienu saskaņotu pieeju attiecībā uz visiem ilgtspējas aspektiem, veidotu kopīgu izpratni par ilgtspēju un tās dažādajām sastāvdaļām;

5. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu izstrādāt iespējamību plānu pārtikas piegāžu un uzturdrošības nodrošināšanai, lai saskaņotu kopīgu Eiropas reaģēšanu pārtikas sistēmu krīžu gadījumos; prasa izstrādāt pieeju krīžu novēršanai, lai izvairītos no cilvēku, uzņēmumu vai dalībvalstu panikas un saasinātas reakcijas; uzskata, ka tā būs pienācīga atbilde uz jautājumiem saistībā ar pārtikas nodrošinājumu nākotnē, jo šie jautājumi ir jārisina Eiropas līmenī; mudina Komisiju jautājumus par stratēģiskajiem pārtikas krājumiem risināt tieši tāpat, kā tā risina jautājumu par Savienības stratēģiskajiem naftas krājumiem;

([56]) Eiropas Vides politikas institūts (*IEEP*) un *Ecologic Institute, Think2030 policy paper, European food and agriculture in a new paradigm: Can global challenges like climate change be addressed through a farm to fork approach?,* (Eiropas pārtika un lauksaimniecība jaunā paradigmā: Vai tādas globālas problēmas kā klimata pārmaiņas var risināt, izmantojot pieeju "no lauka līdz galdam?"), 2021. gads, https://think2030.eu/wp-content/uploads/2021/02/European-food-and-agriculture-in-a-new-paradigm-WEB.pdf

6. uzsver, ka ir jārīkojas, lai veicinātu ilgtspējīgu lauksaimniecību, samazinātu pesticīdu lietošanu un ar tiem saistītos riskus, aizsargātu un atjaunotu augsnes ekosistēmas un uzlabotu lauksaimniecības zemes ainavas iezīmes, kas palīdz atjaunot sugas un dzīvotnes, ko aizsargā dabas direktīvas, kā arī apputeksnētājus un to dzīvotnes; atgādina, ka lauksaimniecības ražīgumu un izturētspēju ļoti ietekmē dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana, lai ilgtermiņā garantētu mūsu pārtikas sistēmu ilgtspēju;

7. uzsver, ka Eiropas patērētāji, lauksaimnieki un uzņēmumi ir ieinteresēti, lai notiktu sekmīga pārkārtošanās uz ilgtspējīgākām pārtikas sistēmām; uzsver, ka šo pārkārtošanos var veicināt labāka informācija ieinteresētajām personām un lauksaimniecības politika; uzsver, ka ekoloģiskā pārkārtošanās pārtikas ražošanā un no tās izrietošais ieguldījums klimata pārmaiņu mazināšanā varētu būt abpusēji izdevīga situācija primārajiem ražotājiem, videi, ekonomikai un sabiedrībai kopumā, nodrošinot ilgtspējīgu, drošu, pietiekamu, cenas ziņā pieejamu, veselīgu un uzturvielām bagātu pārtiku, un to var panākt ar līdzsvarotu pieeju, kas apvieno ilgtspējīgas prakses un ekonomiskās iespējas; atkārtoti norāda, ka, lai nodrošinātu proporcionālu nozares ieguldījumu, lauksaimniecībai vajadzētu būt daļai no ES uz mērķrādītājiem un stimuliem balstītiem centieniem vēlākais līdz gadsimta vidum pāriet uz neto nulles emisijām, vienlaikus pievēršoties arī emisijām, kas saistītas ar Eiropas pārtikas ražošanu un patēriņu, bet rodas ārpus Eiropas; uzsver, ka lauksaimnieku iesaistīšana klimatrīcībā un atbalsta sniegšana tiem ir izšķiroši, lai sasniegtu globālos mazināšanas mērķrādītājus un IAM, neapdraudot globālo pārtikas un uzturvielu nodrošinājumu un vienlaikus nevienu neatstājot novārtā;

8. uzsver, ka ir jānodrošina saskaņotība starp stratēģiju "No lauka līdz galdam" un Eiropas zaļā kursa mērķiem, tostarp klimata, bioloģiskās daudzveidības, nulles piesārņojuma un veselības jomā; uzsver, ka bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un uzlabošanai ir izšķiroša nozīme, kas garantēs ES un pārtikas nodrošinājumu pasaulē, un ka ir jāpanāk saskaņotība ar ES biodaudzveidības stratēģiju, tostarp ar *Natura 2000* un aizsargājamo jūras teritoriju ieguldījumu veselīgas pārtikas ražošanā, kā arī konsekvence attiecībā uz kopējo lauksaimniecības politiku (KLP), kopējo zivsaimniecības politiku (KZP), ES tirdzniecības politiku un ES bioekonomikas stratēģiju; uzsver, ka IAM piedāvā atbilstošu satvaru saskaņotai un sistēmiskai vides, sociālo un ekonomisko mērķu integrēšanai un ļauj izstrādāt transversālas politikas nostādnes, kas labāk atspoguļo saikni starp katru politikas mērķi; atgādina, ka visās stratēģijas "No lauka līdz galdam" nākotnes iniciatīvās ir pilnībā jāintegrē sociālā dimensija kopā ar ekonomikas un vides dimensiju, lai panāktu ilgtspējīgai attīstībai ļoti nepieciešamo politikas saskaņotību; uzstāj, ka saskaņā ar Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) astoņām pamatkonvencijām darba apstākļu uzlabošana un darba koplīguma slēgšanas sarunas un sociālā aizsardzībai būtu jāiekļauj kā ilgtspējas kritēriji;

Iedzīvotājiem, darba ņēmējiem, ražotājiem, izplatītājiem un videi labvēlīgas pārtikas aprites izveide

9. atzinīgi vērtē lēmumu pārskatīt Direktīvu par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu un samazināt mērķrādītājus pesticīdiem, barības vielu zudumam gan no organiskiem, gan minerālu avotiem, kā arī ierobežot antibiotiku tirdzniecību, un ir pārliecināts, ka šie mērķrādītāji ir labi sasniedzami, bet to sasniegšana ir atkarīga no drošāku, efektīvu un lietderīgu alternatīvu pieejamības; uzsver turpmākas holistiskas izglītības un komunikācijas nozīmi, tostarp izmantojot konsultāciju pakalpojumus, lai panāktu šo pārveidi; uzsver, ka šiem samazināšanas mērķrādītājiem ir jābūt saistošiem un ka ir svarīgi tos sasniegt, izmantojot holistiskas, preventīvas un aprites pieejas, piemēram, bioloģiskās un agroekoloģiskās metodes, inovatīvu un ilgtspējīgu lauksaimniecības praksi, vajadzības gadījumā īstenojot precīzo lauksaimniecību un integrētas kultūraugu pārvaldības un kaitēkļu apkarošanas metodes, kā arī izmantojot ilgtspējīgas alternatīvas, ko atbalsta aprites cikla perspektīva; uzsver nepieciešamību izveidot paātrinātus novērtēšanas, atļauju piešķiršanas un reģistrācijas procesus attiecībā uz neķīmiskiem zema riska pesticīdiem, vienlaikus nodrošinot, ka to novērtēšanai piemēro tādu pašu stingrību kā citām vielām; uzstāj, ka katrai dalībvalstij, pārskatot KLP stratēģiskos plānus un citus attiecīgos politikas instrumentus, saskaņā ar tās klimatiskajiem un lauksaimnieciskās ražošanas raksturlielumiem būtu jānosaka stingri, efektīvi un laikā ierobežoti kvantitatīvi samazināšanas mērķrādītāji, kuru uzdevums ir līdz nullei samazināt lauksaimniecības emisijas augsnē, gruntsūdeņos, virszemes ūdeņos un gaisā saskaņā ar zaļā kursa nulles piesārņojuma mērķi, papildinot to ar skaidri definētiem kultūraugu atbalsta pasākumiem, kas nodrošina pārskatatbildību un izpildāmību visos līmeņos, un izmantojot neatkarīgus un pilnīgus datus, lai palīdzētu sasniegt šos mērķrādītājus, kā arī sniegtu lauku saimniecībām atbalstu un apmācību saistībā ar šo mērķrādītāju īstenošanu un turpmāk pētītu un attīstītu inovatīvus un ilgtspējīgus lauksaimniecības

risinājumus; aicina Komisiju palīdzēt dalībvalstīm uzlabot sistēmas, ko tās izmanto pesticīdu izmantošanas noteikumu pārraudzībai, uzraudzībai un izpildei, kā arī uzlabot saziņu ar tiešajiem lietotājiem un veicināt viņu informētību; atkārtoti aicina minētos mērķrādītājus un mērķus iestrādāt tiesību aktos, tostarp pārskatot Direktīvu par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu, un aicina Komisiju precizēt, kā tā risinās jautājumu par atsevišķu dalībvalstu ieguldījumu saistošo Savienības mēroga mērķrādītāju sasniegšanā, vienlaikus nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus, un precizēt šo mērķrādītāju pamatlīmeni, ņemot vērā katras dalībvalsts atšķirīgo izejas punktu, veiktos centienus un raksturlielumus, kā arī skaidri noteikt daudzās nesintētiskās un citas jau zināmās alternatīvas lauksaimniecības nozarei, to pieejamību un ietekmi uz lauksaimniecības nozares dzīvotspēju, lauksaimnieku ienākumiem un pārtikas nodrošinājumu, un aicina Komisiju izstrādāt plānu, ka samazināt sintētisko līdzekļu izmantošanu lauksaimniecībā; aicina Komisiju atbalstīt dalībvalstis ar labāku informācijas sniegšanu, pārraudzību un pārbaudēm, īpašu uzmanību pievēršot konkrētajiem nosacījumiem, kurus piemēro attiecībā uz pesticīdu lietošanu gruntsūdeņu aizsardzības zonās;

10. uzsver, ka integrētai augu aizsardzībai (IAA) ir būtiska nozīme atkarības no pesticīdiem samazināšanā, un mudina dalībvalstis nodrošināt, ka tā tiek piemērota un tās īstenošana tiek sistemātiski novērtēta un pārraudzīta; aicina dalībvalstis pārvērst IAA vispārējos principus praktiskos un izmērāmos kritērijos un pārbaudīt šos kritērijus saimniecību līmenī, un aicina Komisiju nodrošināt, ka dalībvalstis efektīvi īsteno šos IAA principus, izmantojot savus KLP stratēģiskos plānus; mudina tajos kā pamatscenāriju pesticīdu izmantošanas un kaitīgo organismu rezistences novēršanai iekļaut precīzi definētus un īpaši pielāgotus pasākumus un prakses attiecībā uz katru kultūraugu, piemēram, ziedu joslām; aicina pārtikas apritē iesaistītos mazumtirgotājus aktīvi sadarboties ar lauksaimniekiem, lai īstenotu un paplašinātu visas pieejamās IAA prakses un metodes katram kultūraugam to piegādes ķēdē, un ziņot par savu ieguldījumu šo mērķu un samazināšanas mērķrādītāju sasniegšanā, informējot par vides, sociālajiem un pārvaldības jautājumiem;

11. uzskata, ka — lai gan ES ir viena no stingrākajām sistēmām pasaulē — ir jāuzlabo gan pati Regula par pesticīdu apstiprināšanu, gan arī tās īstenošana; atgādina par savu rezolūciju par Savienības pesticīdu atļaušanas procedūru ([57]) un sagaida, ka Komisija un dalībvalstis nekavējoties reaģēs uz visiem tajā paustajiem aicinājumiem, uzsver, ka minētajam tiesiskajam regulējumam būtu jāveicina inovācija un pētniecība, lai izstrādātu labākus un drošākus augu aizsardzības līdzekļus un alternatīvas; norāda, ka līdztekus Direktīvas par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu pārskatīšanai, lai samazinātu pesticīdu lietošanu un ar tiem saistītos riskus, Komisijai, Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei (*EFSA*) un Eiropas Zāļu aģentūrai (*EMA*) būtu jāuzlabo augu aizsardzības līdzekļu vides riska novērtējums, tostarp ņemot vērā pesticīdu ietekmi uz augsnes ūdens kvalitāti un dzeramā ūdens resursiem, kā arī to kumulatīvo un kombinēto ietekmi; mudina Komisiju pienācīgi novērtēt progresu, kas panākts virzībā uz politikas mērķu sasniegšanu, un uzlabot saskaņotos riska indikatorus, kas noteikti Komisijas Direktīvā (ES) 2019/782 ([58]), lai iekļautu arī toksiskumu, noturību un bioakumulāciju, un ņemt vērā lauksaimniecības teritorijas vai aktīvo vielu apjomus, kā arī to, kā augu aizsardzības līdzekļi tiek izmantoti, lai efektīvi samazinātu sintētisko pesticīdu un smago metālu izmantošanu tradicionālajā un bioloģiskajā lauksaimniecībā, un pieņemt skaidrus zinātniski pamatotus kritērijus attiecībā uz to, kas ir nepieļaujama ietekme uz vidi, ņemot vērā vairāku augu aizsardzības līdzekļu patieso iedarbību (akūto un hronisko), kā arī kumulatīvo un sinerģisko iedarbību; uzstāj, ka pesticīdu profilaktiska izmantošana, tostarp sēklu apstrāde ar sistēmiskiem pesticīdiem, būtu pēc iespējas jāierobežo, ja tas apdraud gan cilvēku veselību, gan vidi; aicina Komisiju tiesību akta priekšlikumu par pesticīdu datiem iesniegt vēlākais līdz 2022. gada vidum;

12. aicina Komisiju nodrošināt, ka tiek pareizi piemēroti Regulas (EK) Nr. 1107/2009 noteikumi, un tādējādi cita starpā garantēt minimālu paziņošanas standartu attiecībā uz pesticīdu ārkārtas atļaujām, ieskaitot dalībvalstu pienākumu sniegt pilnīgus un detalizētus paskaidrojumus, kā arī darīt šos paziņojumus publiski pieejamus; atzinīgi vērtē *EFSA* lomu šo atkāpju izskatīšanā;

([57]) Eiropas Parlamenta 2019. gada 16. janvāra rezolūcija par Savienības pesticīdu atļaušanas procedūru (OV C 411, 27.11.2020., 48. lpp.).

([58]) Komisijas Direktīva (ES) 2019/782 (2019. gada 15. maijs), ar ko attiecībā uz saskaņotu riska indikatoru izveidi groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/128/EK (OV L 127, 16.5.2019., 4. lpp.).

13. aicina MAL noteikšanā pilnībā ņemt vērā pesticīdu kumulatīvo un sinerģisko ietekmi, kā arī labāk ņemt vērā dzīvnieku veselības un vides apdraudējuma kritērijus, izvērtējot pieteikumus par jauniem MAL saskaņā ar MAL regulas 14. pantu; prasa datus, kas savākti, veicot biomonitoringu pēc laišanas tirgū, izmantot, lai pārbaudītu prognozēto pesticīdu iedarbības līmeņu precizitāti, lai noteiktu MAL, kā arī lai noteiktu pieļaujamos iedarbības uz laukstrādniekiem, iedzīvotājiem, tuvumā esošajiem cilvēkiem, patērētājiem un arī lauksaimniecības dzīvniekiem līmeņus uzsver, ka plānotajās ES likumdošanas iniciatīvās, kas saistītas ar pesticīdu lietošanu, lielāka uzmanība arī turpmāk ir jāpievērš to pielietotāju veselības un drošības aizsardzībai; atgādina, ka ir svarīgi nodrošināt, lai visi pielietotāji saņemtu aizsarglīdzekļus un visaptverošu informāciju un apmācību par pesticīdu lietošanu un ar to saistītajiem riskiem; uzsver, ka ir jānodrošina, lai katram lauksaimniecībā strādājošajam ir piekļuve oficiālai dokumentācijai, kurā ir informācija par darba procesā izmantotā pesticīda veidu; uzsver — lai sasniegtu šos mērķrādītājus, ir būtiski svarīgi no jauna pārskatīt Direktīvu 2004/37/EK par kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā ([59]), Direktīvu 2009/128/EK par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu īstenošanu un Direktīvu 98/24/EK par darba ņēmēju veselības un drošības aizsardzību pret risku, kas saistīts ar ķimikāliju izmantošanu darbā ([60]);

14. atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos rīkoties, lai par vismaz 50 % mazinātu barības vielu zudumus, turklāt nodrošinot, ka nepasliktinās augsnes auglība; ir pārliecināts, ka to vislabāk varētu panākt, slēdzot barības vielu aprites ciklus, atgūstot barības vielas un atkārtoti izmantojot tās, kā arī iedrošinot lauksaimniekus audzēt pākšaugus un atalgot viņus par to; uzstāj, ka šajā nolūkā ir vajadzīgas juridiski saistošas likumdošanas iniciatīvas, kā arī pasākumi, kuru mērķis ir dot lauksaimniekiem iespēju uzlabot barības vielu pārvaldību; uzsver, ka ir svarīgi censties sasniegt šos mērķrādītājus, izmantojot holistisku un aprites pieeju barības vielu pārvaldībai, piemēram, agroekoloģiskas prakses un viedu lauksaimniecību, kas var dot papildu labumu augsnes kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un palīdzēt lauksaimniekiem izbeigt atkarību no minerālajiem mēslošanas līdzekļiem un samazināt fosfora un slāpekļa plūsmas; norāda, ka, samazinot neefektīvu mēslošanu un pakāpeniski pārtraucot pārmērīgu mēslošanu, būtu jāņem vērā dažādu mēslošanas līdzekļu, tostarp smago metālu, klātbūtnes ietekme uz klimatu un vidi; mudina dalībvalstis savos stratēģiskajos plānos ierosināt pasākumus barības vielu efektīvas pārvaldības un aprites veicināšanai, kā arī stingri atbalstīt lauku saimniecību konsultantu un lauksaimnieku izglītošanu un izmantot KLP reformu kā iespēju ierobežot lauksaimniecības nozares amonjaka (NH3) emisijas; uzsver, ka labāka barības vielu pārvaldība ir izdevīga gan ekonomikai, gan videi; uzsver, cik svarīgi ir piemērot modernas un inovatīvas tehnoloģijas un risinājumus, piemēram, precīzo lauksaimniecību, mērķtiecīgu mēslošanu, kas pielāgota augu vajadzībām, un konsultāciju pakalpojumus par augu barošanu un pārvaldības atbalstu, kā arī to, ka šajā nolūkā lauku apvidiem ir jānodrošina platjoslas internets; uzskata, ka būtu jāatbalsta ilgtspējīgi lauku saimniecību uzņēmējdarbības modeļi, kas nodrošina barības vielu atgūšanu un reciklēšanu, kā arī nepiesārņotu atkritumu atkalizmantošanu;

15. uzsver, ka, lai sasniegtu ķīmisko pesticīdu lietošanas un ar tiem saistīto risku samazināšanas mērķrādītājus un samazinātu barības vielu zudumus, ir jābūt pieejamām drošākām alternatīvām, lai nodrošinātu funkcionējoša augu aizsardzības instrumentu kopuma pieejamību; tomēr uzsver, cik svarīga nozīme preventīvo pasākumu pienācīgas piemērošanas nodrošināšanā ir izglītībai; aicina palielināt pētniecību un izstrādi attiecībā uz alternatīviem augu aizsardzības līdzekļiem, mēslošanas līdzekļiem, izturīgākām šķirnēm, kurām nepieciešams mazāk resursu, lai nodrošinātu stabilu ražu, un digitālajiem rīkiem, kā arī stimulus lietot tādas metodes un tehnoloģijas kā precīzā lauksaimniecība; aicina Komisiju paātrināt un vienkāršot jaunu augu veselības risinājumu pieņemšanu, tostarp tādu augu aizsardzības līdzekļu pieņemšanu, kuriem ir mazāka ietekme, piemēram, zema riska vielas vai biošķīdumi, un horizontālajos tiesību aktos ieviest definīciju un atsevišķu kategoriju dabīgām vielām, kā arī iesaistīties iniciatīvās, kuru mērķis ir rast alternatīvus novērtēšanas ceļus šīm zema riska dabā sastopamām pamatvielām; turklāt uzsver, ka līdz ar pesticīdu lietošanas samazināšanu tirgū ir plašāk jāpiedāvā alternatīvas, kuru efektivitāte augu veselības aizsardzībā, novēršot augu kaitēkļu izplatīšanos, ir līdzvērtīga ķīmiskajiem pesticīdiem; turklāt prasa ieviest pasākumus, kas atvieglotu pārtikas un barības ķīmiskā riska novērtējumā iekļaut jaunas pieeju metodiku (NAM), tādējādi samazinot nepieciešamību veikt izmēģinājumus ar dzīvniekiem un galu galā palīdzot pakāpeniski izbeigt šādus izmēģinājumus;

([59]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/37/EK (2004. gada 29. aprīlis) par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā (OV L 158, 30.4.2004., 50. lpp.).

([60]) Padomes Direktīva 98/24/EK (1998. gada 7. aprīlis) par darba ņēmēju veselības un drošības aizsardzību pret risku, kas saistīts ar ķimikāliju izmantošanu darbā (OV L 131, 5.5.1998., 11. lpp.).

16. atkārtoti uzsver, ka ir būtiski svarīgi aizsargāt bites un citus apputeksnētājus pret pesticīdu kaitīgo ietekmi un slimībām; atkārto 2019. gada 23. oktobrī pausto iebildumu ([61]) un atkārtoti aicina Komisiju nodrošināt, ka, pārskatot vadlīnijas par bitēm un pieņemot turpmākos īstenošanas aktus, neveidojas tāds bišu aizsardzības līmenis, kas ir zemāks par *EFSA* 2013. gada vadlīnijās noteikto līmeni, un ka šie procesi balstās uz jaunākajām zinātnes un tehnikas atziņām, tādēļ ierosina grozīt vienotos principus ne tikai attiecībā uz akūtu toksiskumu medus bitēm, bet galu galā arī attiecībā uz hronisku toksiskumu un kūniņu toksiskumu medus bitēm, kā arī akūtu toksiskumu kamenēm; norāda, ka *EFSA* pašlaik izstrādā savu modelēšanas sistēmu *ApisRAM*, kas, šķiet, vairāk atbilst medus bišu bioloģijai nekā *BeeHAVE* un izraisa mazāk interešu konfliktu; mudina Komisiju steidzami no jauna izvērtēt vielas, kurām ir tāds pats iedarbības veids kā neonikotinoīdiem;

17. atkārtoti aicina noteikt apputeksnētāju rādītāju ([62]) un atjaunošanas mērķrādītāju; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt jaunu ES mēroga apputeksnētāju monitoringa satvaru ar dalībvalstu līmenī ieviestām stingrām shēmām, starpposma mērķrādītājiem, skaidriem noteiktā termiņā sasniedzamiem mērķiem, rādītājiem un mērķrādītājiem; uzsver, ka šīs monitoringa darbības ir jāietver jaunajā KLP monitoringa un izvērtēšanas satvarā;

18. aicina dalībvalstis veikt sistemātisku un standartizētu bioloģiskās daudzveidības, tostarp apputeksnētāju, lokālo uzraudzību lauksaimniecības zemēs, iesaistot gan speciālistus, gan lauksaimniekus, gan vietējos zinātniekus, un izmantot šos datus, lai palīdzētu novērtēt ES politikas nostādnes un tās īstenošanu;

19. atgādina pieejas "Viena veselība" nozīmi; uzsver, ka rezistence pret antimikrobiāliem līdzekļiem kļūst par arvien lielāku transnacionālu un pārrobežu veselības apdraudējumu, kuru varētu novērst ar saskaņotu rīcību ES līmenī; atzīst ievērojamos centienus samazināt antimikrobiālo līdzekļu lietošanu dzīvniekiem, tādējādi veicinot globālos centienus samazināt rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem; tomēr uzsver nepieciešamību vēl vairāk samazināt antibiotiku lietošanu, tostarp pārtikas ražošanā; atzinīgi vērtē Komisijas plānu līdz 2030. gadam par 50 % samazināt kopējo pārdoto antimikrobiālo līdzekļu apjomu lauksaimniecības dzīvniekiem un akvakultūrai; uzsver, ka ir jāņem vērā jau dalībvalstu līmenī panāktais progress; norāda — lai sasniegtu šo mērķi būs vajadzīgi starpposma mērķrādītāji un skaidras darbības un pasākumi, tostarp arī ES tiesību aktos paredzēto sankciju piemērošana; turklāt atgādina, ka šā mērķa sasniegšanā izšķiroša nozīme ir labākām dzīvnieku audzēšanas metodēm, jo labāka dzīvnieku labturība uzlabo dzīvnieku veselību, tādējādi samazinot ārstēšanas nepieciešamību; uzskata, ka Veterināro zāļu regulas ([63]) un Regulas (ES) 2019/4 par ārstniecisko barību ([64]) pienācīga īstenošana vēl vairāk samazinās antibiotiku lietošanu, un aicina Komisiju rūpīgi pārbaudīt, kā dalībvalstis īsteno un izpilda to noteikumus; uzsver, ka antimikrobiālajiem līdzekļiem, kas nav cilvēkiem paredzētas rezerves antibiotikas, arī turpmāk jābūt pieejamiem būtiskam lietojumam, lai vienmēr nodrošinātu dzīvnieku veselību un aizsargātu dzīvnieku labturību;

20. atzinīgi vērtē to, ka īpaša uzmanība tiek pievērsta nepieciešamībai arī turpmāk samazināt ES pārdoto lauksaimniecības dzīvniekiem un akvakultūrai paredzēto antibiotiku kopapjomu un uzsver, ka ES iniciatīvas šajā jomā tiek pieņemtas un tiks pieņemtas saskaņā ar "Viena veselība" pieeju, kas atzīst cilvēku, dzīvnieku un planētas veselības un labbūtības savstarpējo atkarību; aicina Komisiju un dalībvalstis koncentrēties uz jauniem pasākumiem, kas veicinātu un stimulētu ilgtspējīgus inovatīvus risinājumus, jo īpaši attiecībā uz profilakses līdzekļiem, alternatīvām ārstēšanas metodēm; aicina attiecībā uz ES importētiem dzīvnieku izcelsmes produktiem palielināt centienus nodrošināt vienlīdzīgus standartus tiem, kādi ir noteikti saskaņā ar Veterināro zāļu regulu; norāda, ka, pārskatot Regulu par dzīvnieku ēdināšanā lietotām piedevām ([65]), ir jāpievēršas tādu vielu izmantošanai, kuras patlaban nav klasificētas kā antibiotikas, bet kurām ir antibiotiku īpašības saskaņā ar Veterināro zāļu regulas 4. panta 14. punktu un kuras var izmantot lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanā un akvakultūrā profilaktiskai lietošanai; vērš uzmanību uz to, ka darba ņēmēji pārtikas ķēdē ir pakļauti riskam saslimt ar rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem (*AMR*) patogēniem, piemēram, ja, ievadot veterinārās zāles, lauksaimnieks manuāli uzsmidzina tās uz barības; uzsver, ka ir jāveic atbilstoši pasākumi, lai samazinātu šo nopietno arodveselības risku;

([61]) OV C 202, 28.5.2021., 49. lpp.

([62]) Saskaņā ar apņemšanos, kas pausta ES Apputeksnētāju iniciatīvā (COM(2018)0395), 5.C darbība https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/pollinators/documents /EU_pollinators_initiative.pdf

([63]) Regula (ES) 2019/6 (OV L 4, 7.1.2019., 43. lpp.).

([64]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/4 (2018. gada 11. decembris) par ārstnieciskās barības izgatavošanu, laišanu tirgū un lietošanu, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 183/2005 un atceļ Padomes Direktīvu 90/167/EEK (OV L 4, 7.1.2019., 1. lpp.).

([65]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1831/2003 (2003. gada 22. septembris) par dzīvnieku ēdināšanā lietotām piedevām (OV L 268, 18.10.2003., 29. lpp.).

21. atgādina, ka lauksaimniecībai un mežsaimniecībai ir liela nozīme klimata pārmaiņu mazināšanā un klimatadaptācijā; uzsver, ka ir svarīgi atzīt un uzraudzīt lauksaimniecības un dzīvnieku audzēšanas ietekmi uz SEG emisijām un zemes izmantošanu; uzsver, ka ir jāsamazina šīs emisijas, lai palīdzētu izpildīt ES apņemšanos ievērot Parīzes nolīgumu; uzsver nepieciešamību un iespējas uzturēt, atjaunot un veicināt dabīgus oglekļa piesaistītājus un samazināt oglekļa dioksīda, metāna un dislāpekļa oksīda emisijas lauksaimniecībā, jo īpaši lopbarības un lauksaimniecības dzīvnieku sektorā, kā arī organisko un minerālo mēslošanas līdzekļu sektorā, nepazeminot dzīvnieku labturības līmeni un vienlaikus nepasliktinot augsnes auglību; atzīst, ka veselīgiem dzīvniekiem ir vajadzīgs mazāk dabas resursu un ka efektīva lauksaimniecības dzīvnieku pārvaldības prakse var samazināt SEG emisijas; aicina paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" ietvaros noteikt atbilstīgus un īpaši pielāgotus regulatīvus pasākumus un mērķrādītājus attiecībā uz lauksaimniecības un ar to saistītās zemes izmantošanas radītajām emisijām, lai nodrošinātu visu SEG emisiju vērienīgu samazināšanu minētajos sektoros, tostarp lai risinātu lauksaimniecības dzīvnieku blīvuma problēmu un novērstu iegultās zemes izmantošanas emisijas, kas rodas no importētas barības un pārtikas; aicina izstrādāt saskaņotu politikas nostādņu kopumu, lai būtu iespējama pārkārtošanās uz ilgtspējīgām praksēm, piemēram, uz ekstensīvu, uz zālaugu izmantošanu balstītu lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanu jauktas lauksaimniecības sistēmas ietvaros, kura ņem vērā vietējās vides ekoloģisko kapacitāti un atbalsta bioloģisko daudzveidību;

22. norāda uz daudzsološo progresu tādu lopbarības piedevu jomā, kas palīdz samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un dzīvnieku audzēšanas procesā radītos ūdens un gaisa piesārņotājus; šajā saistībā atzinīgi vērtē Komisijas plānus sekmēt ilgtspējīgu un inovatīvu lopbarības piedevu laišanu tirgū un aicina uzsākt attiecīgas pētnieciskās programmas, lai atbalstītu to turpmāku izstrādi;

23. norāda, ka ekstensīva ilggadīgos zālājos un meža ganībās veikta dzīvnieku audzēšana vai ekstensīva bioloģiskā dzīvnieku audzēšana, kas bieži vien notiek ekoloģiski augstvērtīgās ganības, ir Eiropas pārtikas sistēmas galvenās iezīmes un ka tās kvalitātes shēmas ir daudzu tradicionālu lauku kopienu noteicošs elements, kas tām ļauj produktīvi izmantot zemi, kura citādi būtu pamesta; uzsver, ka šāda zemes platībās īstenota un zema blīvuma lauksaimnieciskā ražošana var radīt daudzējādu pozitīvu ietekmi uz vidi un kultūras ainavu saglabāšanu, palīdz aizsargāt lauku apvidus no iedzīvotāju skaita samazināšanās un to pilnīgas pamešanas, palīdz mazināt klimata pārmaiņas un veicina aprites ekonomiku un bioloģiskās daudzveidības atjaunošanu, un tāpēc tā ir jāatbalsta un jāveicina; uzsver, ka būtu jāatbalsta lauku saimniecības, kas pārkārtojas uz ilgtspējīgākiem ražošanas veidiem un atsakās no tādām lauksaimniecības praksēm kā liela blīvuma lopkopība un kultūraugu monokultūras; aicina Komisiju nodrošināt, ka tās politikas nostādnes un finansēšanas programmas atbalsta tradicionālo Eiropas kultūras ainavu, piemēram, nogāzēs un uz terasēm veidotus vīna dārzus un ekstensīvu ilggadīgos zālājos veiktu liellopu audzēšanu, kas atbalsta bioloģisko daudzveidību; norāda, ka dalībvalstu ziņojumos saskaņā ar Dzīvotņu direktīvas ([66]) 17. pantu ir uzsvērts, ka daudzi pusdabīgi zālāji ir nelabvēlīgā, neatbilstīgā vai sliktā saglabāšanās stāvoklī un ka ir apdraudēti no tiem atkarīgie apputeksnētāji, kas savukārt apdraud apputeksnēšanu;

24. prasa stingrāk saskaņot ES tiesisko regulējumu attiecībā uz dzīvnieku audzēšanu, izmantojot kopējus, zinātniski pamatotus dzīvnieku labturības rādītājus, un atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos vajadzības gadījumā izvērtēt un pārskatīt spēkā esošo dzīvnieku labturības tiesību aktu kopumu; uzsver, ka ir svarīgi ņemt vērā jaunākos atklājumus dzīvnieku labturības zinātnē un reaģēt uz sabiedrības, politikas un tirgus prasībām attiecībā uz augstākiem dzīvnieku labturības standartiem; aicina Komisiju iesniegt tiesību akta priekšlikumu, lai ES pakāpeniski izbeigtu būru izmantošanu dzīvnieku audzēšanā, izvērtējot iespēju to pakāpeniski izdarīt līdz 2027. gadam; uzsver, ka šāda pakāpeniska izbeigšana ir jāpamato ar zinātniski pamatotu ietekmes novērtējumu un jānodrošina pienācīgs pārkārtošanās laikposms; aicina Komisiju pieņemt katrai sugai īpaši izstrādātu pieeju, kurā būtu ņemtas vērā un novērtētas katra atsevišķā dzīvnieka īpatnības un kurā būtu paredzētas to īpašajām vajadzībām pielāgotas mājokļu sistēmas, vienlaikus aizsargājot dzīvnieku un cilvēku veselību, nodrošinot darba ņēmēju aizsardzību un nodrošinot pietiekamu atbalstu un pārejas periodu, lai saglabātu lauksaimnieku un selekcionāru konkurētspēju;

25. atgādina, cik svarīga ir kvalitatīva dzīvnieku labturības sistēma, tostarp to pārvadāšanas un kaušanas laikā; uzsver, ka augsts dzīvnieku labturības līmenis ir neatņemama daļa no ilgtspējīgas attīstības un būtisks tādas visaugstākās kvalitātes pārtikas nodrošināšanai, kas sekmē veselīgāku uzturu, atbilstot aizvien lielāka patērētāju skaita prasībām, un atbalsta arī bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu; uzsver, ka, atsaucoties uz ilgtspējīgu pārtikas sistēmu, ir vajadzīga vienota un saskaņota pieeja, holistiskā un kopīgā veidā ņemot vērā cilvēku veselību, vidi, bioloģisko daudzveidību, dzīvnieku veselību un labturību, kā arī klimatu;

([66]) Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

26. uzskata, ka ir svarīgi sākt pienākumu neizpildes procedūru pret dalībvalstīm, kas, sistemātiski kavējas pilnībā īstenot un izpildīt spēkā esošos tiesību aktus dzīvnieku labturības jomā, un vajadzības gadījumā novērst tiesību aktu nepilnības un dzīvnieku labturības tiesību aktos noteikt augstākus standartus; uzsver, ka ir svarīgi, lai ES ņemtu vērā trešo valstu atbilstību dzīvnieku labturības standartiem, jo īpaši attiecībā uz importētiem produktiem;

27. uzsver, ka dzīvnieki pārvadāšanas un kaušanas laikā būtu jāpakļauj pēc iespējas mazākam stresam, tādēļ atzinīgi vērtē spēkā apņemšanos pārskatīt spēkā esošos dzīvnieku labturības tiesību aktus saistībā ar dzīvnieku pārvadāšanu un kaušanu; aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt vietējos kaušanas risinājumus, tostarp mobilās kautuves, ar mazākām iekārtām un labāku personāla apmācību par to, kā novērst dzīvnieku ciešanas; aicina Komisiju, kad vien iespējams, veicināt alternatīvus risinājumus dzīvu dzīvnieku pārvadāšanai;

28. aicina Komisiju un dalībvalstis īstenot un izpildīt attiecīgos ES tiesību aktus, jo īpaši Padomes Direktīvu (EK) Nr. 1/2005 par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas un saistīto darbību laikā ([67]); pauž nožēlu par to, ka pašlaik netiek ievērots Eiropas Savienības Tiesas nolēmums par to, ka dzīvnieku labturības aizsardzība neizbeidzas pie ES ārējām robežām un ka tādēļ dzīvnieku pārvadātājiem, kas izbrauc no Eiropas Savienības, ir jāievēro arī Eiropas dzīvnieku labturības noteikumi, vienlaikus norādot uz grūtībām šīs prasības piemērošanā, jo trešo valstu teritorijā Tiesai nav jurisdikcijas:

29. atgādina, ka saskaņā ar *IPBES* datiem 70 % no jaunām slimībām un pandēmijām ir dzīvnieku izcelsme; pauž nopietnas bažas par to, ka arvien biežāk izplatās zoonozes slimības, kas tiek pārnestas no dzīvniekiem un cilvēkiem (antropozoonozes), piemēram, Kū drudzis, putnu gripa un jaunais gripas vīrusa A (H1N1) paveids, ko vēl vairāk pastiprina klimata pārmaiņas, vides degradācija, zemes izmantojuma maiņas, mežu izciršana, bioloģiskās daudzveidības un dabisko dzīvotņu iznīcināšana un spiediens uz tām, savvaļas dzīvnieku nelikumīga tirdzniecība un mūsu pašreizējās pārtikas ražošanas un patēriņa sistēmas; uzsver, ka dzīvnieku audzēšanas sistēmas, kas ir saistītas ar līdzīga genotipa dzīvnieku turēšanu sprostos ciešā tuvumā citam pie cita, var palielināt dzīvnieku uzņēmību pret infekciju slimībām, radot apstākļus, kuri sekmē zoonozes slimību rašanos un izplatību ([68]); aicina Komisiju un dalībvalstis paātrināt atteikšanos no šīs lauksaimniecības prakses un no savvaļas dzīvnieku un savvaļas augu un dzīvnieku neilgtspējīgas izmantošanas, tostarp nelikumīgas tirdzniecības, un panākt labāku veterinārās profilakses pārvaldību un veicināt augstu dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības standartu ieviešanu, tostarp sadarbībā ar ES tirdzniecības partneriem, lai novērstu zoonotisku slimību un invazīvu sugu izplatīšanos un popularizētu ES augstos biodrošības standartus kā labāko praksi pasaules līmenī; atzīst, ka viens no galvenajiem veidiem, kā ierobežot jaunus draudus cilvēku un dzīvnieku veselībai, ir slimību novēršana un gatavība tām, t. i., diagnosticēšana, profilakse un ārstēšanas metodes;

30. atzinīgi vērtē to, ka Komisija atzīst bioloģisko lauksaimniecību par vienu no spēcīgajiem elementiem ES ceļā uz ilgtspējīgākām pārtikas sistēmām, un atzinīgi vērtē apņemšanos līdz 2030. gadam panākt, ka arvien lielākas ES lauksaimniecības zemes platības tiek izmantotas bioloģiskajai lauksaimniecībai; uzsver, ka lielākā daļa dalībvalstu jau ir pieņēmusi mērķrādītājus, lai palielinātu lauksaimniecības zemes platības, ko izmanto bioloģiskajai ražošanai; ar nepacietību gaida bioloģiskās lauksaimniecības nozares analīzi, kas tiks veikta stratēģijas vispārējā ietekmes novērtējumā, un uzsver, cik svarīgs ir Eiropas rīcības plāns bioloģiskās lauksaimniecības jomā, lai palielinātu tās izmantošanu; uzsver, ka bioloģiskā sektora attīstība un izaugsme ir jāpapildina ar tirgus un piegādes ķēdes virzītiem pasākumiem, kas veicina turpmāku pieprasījumu pēc bioloģiskās pārtikas un nodrošina patērētāju uzticēšanos, kā arī publisko iepirkumu, fiskāliem stimuliem un plašu veicināšanas pasākumu klāstu, pētniecību, inovāciju, apmācību un zinātnisko zināšanu nodošanu, kas viss veicinātu bioloģisko produktu tirgus stabilitāti un taisnīgu atalgojumu lauksaimniekiem;

([67]) OV L 3, 5.1.2005., 1. lpp.

([68]) *IPBES* semināra ziņojums par bioloģisko daudzveidību un pandēmijām; *EPRS, The link between biodiversity loss and the increasing spread of zoonotic diseases; HSI* ziņojums, *The connection between animal agriculture, viral zoonoses, and global pandemics;* Dhingra SM, Artois J, Dellicour S, et al. 2018. "Geographical and historical patterns in the emergences of novel highly pathogenic avian influenza (HPAI) H5 and H7 viruses in poultry", *Frontiers in Veterinary Science 5:84*. https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5996087/; Jones BA, Grace D, Kock R, et al. 2013. "Zoonosis emergence linked to agricultural intensification and environmental change", *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America 110(21):8399-404*. www.pnas.org/content/110/21/8399.

31. atzinīgi vērtē ieceri uzlabot, stimulēt un atalgot dabisku oglekļa piesaisti augsnē, kas jau ir panākta dažās saimniecībās, nodrošinot papildu atlīdzību lauksaimniekiem par labas lauksaimniecības prakses izstrādi un uzturēšanu oglekļa sekvestrēšanas jomā, kam vajadzētu veicināt oglekļa piesaistītāju veidošanu visā ES; uzsver, ka lauksaimniecības un pārtikas politikai būtu jāveicina pārkārtošanās uz ilgtspējīgu lauksaimniecību, atalgojot lauksaimniekus par to sniegtajiem ieguvumiem vides un klimata jomā; uzsver, cik svarīgi ir dabā rodami risinājumi, piemēram, plaša augseka, starpkultūras, permakultūra, agroekoloģija un ekosistēmu atjaunošana, un jo īpaši kūdrāju teritoriju atjaunošana un uzturēšana, lai paplašinātu dabiskos oglekļa piesaistītājus un sekvestrēšanu; tomēr uzsver, ka lauksaimniecības un lauksaimniecības prakses, kam ir būtiska negatīva ietekme uz klimatu, bioloģisko daudzveidību, augsni, ūdeni, gaisu un dzīvnieku labturību, nebūtu ne jāstimulē, ne jāatalgo, un tām nebūtu jāpiešķir ar klimatu saistītais finansējums; aicina Komisiju izpētīt stabilas oglekļa kvantitatīvās noteikšanas un sertifikācijas sistēmu, kurā nebūtu iespējams nepareizs atspoguļojums, ko pazīst ar nosaukumu "zaļmaldināšana"; aicina Komisiju nākt klajā ar vairākām oglekļsaistīgas lauksaimniecības iespējām un uzsver, ka oglekļa dioksīda emisiju tirgi ir daļa no daudz plašāka regulatīvo un nereglamentējošo pasākumu kopuma SEG emisiju samazināšanai, un uzsver, ka oglekļsaistīgas lauksaimniecības shēmām vajadzētu būt daļai no stimulējošu instrumentu kopuma klimata mērķu sasniegšanai; aicina nodrošināt priekšlikumu atbilstību dzīvnieku labturības un vides mērķiem un Zaļā kursa principam "nekaitēt"; atbalsta reģeneratīvas lauksaimniecības prakses uzsākšanas sekmēšanu, tehnoloģiju, datu, apmācības un informācijas pieejamības uzlabošanu un lauksaimnieku ienākumu papildināšanu ar oglekļa sekvestrēšanu un maksājumiem par ekosistēmas pakalpojumiem, tādējādi palielinot viņu izturētspēju;

32. uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt sēklu un augu pavairošanas materiāla drošību un daudzveidību, lai nodrošinātu stabilas ražas un augu šķirnes, kas pielāgotas klimata pārmaiņu radītajam spiedienam, tostarp tradicionālās un vietējiem apstākļiem pielāgotas šķirnes un bioloģiskajai ražošanai piemērotas šķirnes, un lauksaimniecības sistēmas ar mazu resursu patēriņu, vienlaikus nodrošinot pārredzamību un izvēles brīvību lauksaimniekiem un piekļuvi ģenētiskajiem resursiem un inovatīvām augu selekcijas metodēm, lai veicinātu veselīgu sēklu ražošanu un aizsargātu augus pret kaitīgiem kaitēkļiem un slimībām un palīdzētu lauksaimniekiem pārvarēt klimata pārmaiņu radītos augošos riskus, vienlaikus nodrošinot stimulus atklātai inovācijai, izmantojot augu mutācijas;

33. vērš uzmanību uz iespējamo nelabvēlīgo ietekmi, ko var radīt koncentrācija un monopolizācija sēklu sektorā, un aicina Komisiju veikt to apkarošanai nepieciešamos pasākumus; šajā sakarībā uzsver, cik svarīga ir atklāta inovācija, izmantojot augu selekcionāru tiesības, un ar bažām norāda uz plaša tvēruma patentu kaitīgo ietekmi sēklu nozarē; uzskata, ka tradicionālu un vietēji pielāgotu šķirņu sēklu nekomerciālai ražošanai un izmantošanai privātpersonu vajadzībām un mazās lauku saimniecībās nevajadzētu piemērot nesamērīgu ES un valsts regulējumu; uzsver, ka ir svarīgi saglabāt spēcīgu iekšējo tirgu ES sēklu sektorā;

34. aicina pastiprināt koordināciju ES līmenī, lai stimulētu ģenētiskās daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu tās izmantošanu, un izveidot kopēju ES platformu informācijas apmaiņai par saglabātajiem ģenētiskajiem resursiem;

35. atzinīgi vērtē paziņojumu par tradicionālo un vietējiem apstākļiem pielāgotu kultūraugu šķirņu tirdzniecības noteikumu pārskatīšanu, lai veicinātu to saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu; uzsver, ka ir nepieciešami pasākumi, lai atvieglinātu šķirņu sēklu, arī bioloģiskajai lauksaimniecībai paredzētu šķirņu sēklu, reģistrāciju un tradicionālām un vietējiem apstākļiem pielāgotām šķirnēm nodrošinātu vieglāku piekļuvi tirgum;

36. ņem vērā pētījumu par jaunu genomikas metožu statusu saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un ņemot vērā Tiesas spriedumu lietā C-528/16 (SWD(2021)0092) un Komisijas paziņojumu par to, ka tā plāno uzsākt regulatīvu politikas darbību, tostarp ietekmes novērtējumu, un sabiedrisko apspriešanu par augiem, kas iegūti ar konkrētām jaunām genomikas metodēm, lai uzturētu augstu cilvēku un dzīvnieku veselības un vides aizsardzības līmeni, vienlaikus izmantojot zinātnes un inovācijas radītos potenciālos ieguvumus, jo īpaši nolūkā veicināt ilgtspēju un Eiropas zaļā kursa un stratēģijas "No lauka līdz galdam" ilgtspējas mērķus; uzsver piesardzības principu un nepieciešamību nodrošināt pārredzamību un izvēles brīvību lauksaimniekiem, pārstrādātājiem un patērētājiem un uzsver, ka šajā politikas rīcībā būtu jāiekļauj riska novērtējumi un izsekojamības un marķēšanas iespēju visaptverošs pārskats un novērtējums, lai panāktu pienācīgu regulatīvo uzraudzību un sniegtu patērētājiem attiecīgu informāciju, tostarp par produktiem no trešām valstīm, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus;

37. atkārtoti aicina Komisiju steidzami iesniegt jaunu tiesību akta priekšlikumu par klonēšanu un par pārtiku, kas iegūta no klonētiem dzīvniekiem; uzstāj, ka šajā priekšlikumā būtu jāiekļauj klonēšanas aizliegums, aizliegums laist tirgū un ievest klonētu dzīvnieku, to reproduktīvo materiālu un pēctečus, kā arī aizliegums laist tirgū un ievest no klonētiem dzīvniekiem un to pēctečiem iegūtus produktus; pauž dziļu nožēlu par bezdarbību attiecībā uz ar kloniem un to pēctečiem saistītu darbību reglamentēšanu, un atkārtoti norāda, ka nedrīkst praktizēt tādu dabisku vai mākslīgu selekciju vai selekcijas paņēmienus, kas izraisa vai var izraisīt ciešanas un savainojumus jebkuram no attiecīgajiem dzīvniekiem, un ka ir jānodrošina, lai pārtikas apritē nenonāktu klonētu dzīvnieku un to pēcteču izcelsmes pārtika;

38. uzsver Eiropas lauksaimnieku svarīgo lomu pārejā uz ilgtspējīgu pārtikas sistēmu un uzsver, ka šā mērķa sasniegšanai ir jāpiešķir pietiekami finanšu resursi; uzsver, ka ir jāizmanto, jāveicina un jāatbalsta visas dažādās ilgtspējīgas ražošanas metodes, tostarp bioloģiskā, integrētā ražošana un agroekoloģija, jo tās var nodrošināt vides ilgtspēju, palielināt kopējās apstrādātās zemes platības saskaņā ar videi draudzīgām sistēmām un nodrošināt stabilas kvalitātes, drošības, daudzuma un cenas garantijas;

39. uzstāj, ka valstu stratēģiskajos plānos, kas jāizstrādā dalībvalstīm un jāapstiprina Komisijai saskaņā ar jauno KLP, ir jāparedz pienācīgs finansiālais atbalsts visiem ES lauksaimniekiem un mežsaimniekiem, lai stiprinātu viņu konkurētspēju un ienākumus, lai viņi un viņu ģimenes varētu sasniegt pienācīgu dzīves līmeni, un finansējums ar mērķi apturēt lauku iedzīvotāju skaita samazināšanos un saglabāt aktīvas lauku kopienas;

40. atzinīgi vērtē to, ka jaunā KLP nodrošinās stimulus, lai veicinātu inovatīvus, digitālus, ekoloģiskus, reģionālus un ilgtspējīgus uzņēmējdarbības modeļus lauksaimniecībai un mājražotāju pārtikas ražošanai, jo īpaši veicinot īsas piegādes ķēdes, piemēram, produktiem ar aizsargātām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm vai cilmes vietas nosaukumiem, ievērojot vienotā tirgus noteikumus un izmantojot pieejas, tostarp inovatīvu vietējo loģistiku, piemēram, "zaļos centrus", un lauku apvidos mājražotāju pārtikas ražošanu integrētu citos pakalpojumos, piemēram, tūrismā vai gastronomijā; uzsver, ka lauksaimniecības produktu reģionālajai tirgvedībai un partnerībām ir būtiska nozīme ilgtspējīgu piegādes ķēžu veicināšanā; atzīst, ka gadījumos, kad nav pieejama vietējā ražošana, preces ir jāieved;

41. aicina Komisiju apstiprināt tikai tādus valsts KLP stratēģiskos plānus, kas skaidri apliecina apņemšanos nodrošināt ilgtspēju no ekonomiskās, vides un sociālās perspektīvas un atbilst Eiropas zaļā kursa mērķiem, attiecīgajiem ES mēroga mērķrādītājiem un Parīzes nolīgumam;

42. aicina šajos plānos pienācīgi ņemt vērā īpašās problēmas, ar kurām saskaras ES attālākie reģioni bioloģiskās daudzveidības, lauksaimnieciskās ražošanas un pārtikas un izejvielu piegādes jomā; uzsver, ka pienācīgs, KLP ietvaros sniegts finansiālais atbalsts ir izšķiroši svarīgs, lai ES lauksaimniecība varētu veicināt pārkārtošanos uz klimatneitralitāti un uzlabot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu; norāda, ka pastiprināti atbalsta pasākumi, tostarp apmācības programmas un konsultāciju pakalpojumi, ir būtiski, lai lauksaimnieki varētu pildīt savu lomu stratēģijas mērķrādītāju sasniegšanā; prasa saskaņā ar Parlamenta nostāju valstu stratēģiskajos plānos ieviest "pastiprinātas ekoshēmas", kas novērstu nosacījumu izpildes kontroles nevajadzīgu dublēšanos;

43. uzsver, ka veselīga augsne ir priekšnoteikums tam, lai garantētu pārtikas nodrošinājumu, lopbarību un šķiedru ražošanu; tādēļ aicina Komisiju un dalībvalstis ES līmenī apturēt augsnes turpmāku degradāciju; uzsver, ka lauksaimniecības augsne ir dabas pamatresurss un ka tai ir jābūt labā stāvoklī, kas ir svarīgi, lai varētu īstenot stratēģiju "No lauka līdz galdam"; šai sakarā uzsver jaunās augsnes stratēģijas nozīmi un aicina Komisiju uz tās pamata veikt atbilstīgus pasākumus, lai rastu nepieciešamos risinājumus; atzīst, cik būtiskas ir augsnes organiskās vielas un bioloģiskā daudzveidība, kā arī to nodrošinātie pakalpojumi un preces; pauž nožēlu par to, ka augsne saskaras ar aizvien lielāku spiedienu; uzskata, ka ir jāievieš un visās dalībvalstīs pastāvīgi jāīsteno stingrs ES mēroga augsnes organismu un tendenču monitorings, kas novērtē to diapazonu un apjomu;

44. atzīst ļoti daudzveidīgu ainavas elementu nozīmi, jo tie ir būtiski, lai uzturētu ekosistēmu pamatpakalpojumus, piemēram, apputeksnēšanu vai dabīgu kaitēkļu apkarošanu, un nodrošinātu lauksaimniecības ražošanu, un arī ilgtermiņā palielina tās ražību; atzinīgi vērtē ES mērķrādītāju, kas šim mērķim paredz veltīt vismaz 10 % lauksaimniecības platības; atgādina par 2011. gada 20. oktobra ietekmes novērtējuma "kopējā lauksaimniecības politika 2020. gada perspektīvā" (SEC(2011)1153) konstatējumiem, kuros norādīts, ka saimniecību līmenī netiktu būtiski ietekmēta ražošana vai ienākumi;

45. uzsver, ka lauksaimniecības zemes platība ir ierobežota, tādēļ tā ir jāizmanto efektīvi; uzsver, ka stratēģijā ir jāietver inovatīvi lauksaimniecības modeļi ar mazu ietekmi zemes izmantošanas ziņā, piemēram, dārzkopība un lauksaimniecības kukaiņu audzēšana;

46. norāda, ka augļu un dārzeņu segta audzēšana mūsdienīgās siltumnīcās ir lielā mērā ilgtspējīga pārtikas ražošanas sistēma, kas tiek izmantota arvien biežāk un nodrošina vairākas priekšrocības; aicina Komisiju atzīt notiekošās pārmaiņas Eiropas dārzeņu audzēšanas nozarē, kas nodrošina ilgtspējīgāku pārtikas ražošanu un veicina pārtikas nodrošinājumu, pārtikas drošumu, augstāku resursefektivitāti un pārtikas atkritumu samazināšanu visā pārtikas ražošanas ķēdē; uzsver, ka papildus mazai ietekmei zemes izmatošanas ziņā modernā dārzkopība sekmē dažādus stratēģijas mērķus, piemēram, mazas resursu vajadzības, resursu efektīva izmantošana un augļu un dārzeņu ražošana netālu no patēriņa vietas, tādējādi veicinot īsākas piegādes ķēdes un piegādes drošību; aicina Komisiju apsvērt finansējuma piešķiršanu ieguldījumiem pētniecībā un inovācijā saistībā ar segtām audzēšanas sistēmām mūsdienīgās siltumnīcās, kurām nepieciešami mazāki resursi, lai iegūtu līdzvērtīgu ražu;

47. aicina Komisiju un mudina dalībvalstu valdības paplašināt vai izveidot sistēmas, kas ļauj sabiedrības pārstāvjiem nomāt un izmantot pamestu un neizmantotu valsts īpašumā esošu zemi pārtikas ražošanai;

48. uzsver, ka ir svarīgi izmantot agromežsaimniecības sistēmu un mežu audzes, lai mazinātu spiedienu uz dabiskajiem mežiem, palīdzētu cīnīties ar klimata pārmaiņām un palielinātu ražību, kā arī sniegtu mēslošanas līdzekļu izmantošanas alternatīvas lauksaimnieciskajā ražošanā; mudina Komisiju un dalībvalstis turpmākos valsts stratēģiskajos plānos izstrādāt rīkus, kas stimulētu apmežošanu un mežu atjaunošanu un veicinātu ilgtspējīgu agromežsaimniecības sistēmu, tostarp meža ganības, ja tas ir iespējams; aicina Komisiju veicināt ES mēroga specializētas apmācības programmas, lai informētu lauksaimniekus par labumu, ko sniedz koku veģetācijas ieviešana lauksaimniecībā; uzsver, ka esošo agromežsaimniecības sistēmu atjaunošana un atdzīvināšana un jaunu sistēmu izveidošana palīdzētu sasniegt trīs miljardu koku mērķrādītāju un tādējādi atbalstītu gan bioloģiskās daudzveidības, gan klimata mērķus, kā arī diversifikācijas un aprites mērķus;

49. uzsver stabilu un stingru kritēriju nozīmi attiecībā uz atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanu no biomasas un aicina Komisiju Atjaunojamo energoresursu direktīvas pārskatīšanas ietvaros ierosināt zinātniski pamatotus kritērijus;

50. atgādina, ka Eiropas agropārtikas un zivsaimniecības sistēmai vienmēr būtu jānodrošina iedzīvotājiem pietiekama un daudzveidīga drošas, uzturvielām bagātas, veselīgas, cenas ziņā pieņemamas un ilgtspējīgi ražotas pārtikas apgāde, un uzsver, ka pārtikas ražošanas ekonomiskās, vides un sociālās ilgtspējas palielināšana galu galā palielinās tās vidēji ilgā termiņa un ilgtermiņa noturību, kā arī radīs jaunas ekonomiskās iespējas un veicinās Eiropas izcelsmes izejvielu izmantošanu; uzsver, ka ar vairāk vietēji ražotu pārtiku var sekmēt visus minētos mērķus, tostarp pārtikas nodrošinājumu; atgādina, ka ES 33 miljoni cilvēku ([69]) nevar atļauties kvalitatīvu maltīti katru otro dienu; uzsver, ka pārtikas pieņemamības cenas ziņā un pieejamības nodrošināšanai ir vajadzīgi atbilstīgi politikas risinājumi un tam jāpievērš būtiska vērība, izvērtējot ražošanas izmaksu pieaugumu, tostarp to, kas izriet no lauksaimniecības prakses izmaiņām; uzsver, ka lauku apgabalos ir jāatbalsta to MVU attīstība, kas ražo ilgtspējīgu pārtiku;

51. mudina Komisiju stratēģijā "No lauka līdz galdam" iekļaut pārtikas palīdzības jautājumus, jo daudziem Eiropas iedzīvotājiem trūkst pārtikas, jo īpaši viena vecāka ģimenēm un studentiem, turklāt pandēmijas sociālās un ekonomiskās sekas šo skaitli vēl palielinās; atzīst Eiropas Savienības pārtikas palīdzības apvienību īpašo nozīmi un to, ka tās būtu labāk jāatbalsta, jo aizvien palielinās to cilvēku skaits, kuriem vajadzīga šāda palīdzība; uzskata, ka, lai palielinātu mūsu pārtikas sistēmas noturību, visos līmeņos, no vietējā līdz Eiropas līmenim, ir jāstiprina pārtikas un lauksaimniecības politikas saikne;

52. atzinīgi vērtē to, ka Eiropas zaļais kurss paredz nodrošināt pienācīgus dzīves apstākļus personām, kas strādā lauksaimniecības un zvejniecības nozarē, un viņu ģimenēm; atgādina, ka visās šīs stratēģijas turpmākajās iniciatīvās ir pilnībā jāintegrē sociālā dimensija kopā ar ekonomikas un vides dimensijām; uzsver, ka Covid-19 pandēmija ir atklājusi sarežģītos darba un dzīves apstākļus, un tādēļ uzsver, ka ir svarīgi aizsargāt lauksaimniecības strādnieku un darba ņēmēju, tostarp ES pārtikas piegādes ķēdē nodarbināto sezonālo un mobilo darba ņēmēju, individuālās un kolektīvās darba un sociālās tiesības; aicina nodrošināt visiem šīs nozares darba ņēmējiem pienācīgus darba un dzīves apstākļus, darba koplīguma slēgšanas sarunas un sociālo aizsardzību;

([69]) *Eurostat*, 2018. gads.

53. mudina Komisiju un dalībvalstis uzskatīt lauksaimniecības zemi, lauksaimniecības zinātību, pārtikas piegādes ķēdi un tajā strādājošos par stratēģisku aktīvu visu Eiropas iedzīvotāju drošībai un labjutībai un nodrošināt, lai visā agropārtikas piegādes ķēdē darba un sociālās aizsardzības nosacījumi visiem darba ņēmējiem atbilstu valstu un ES standartiem;

54. uzsver — lai piegādes ķēde labi darbotos, liela nozīme ir sezonas darba ņēmējiem, un aicina viņiem nodrošināt pienācīgus darba un dzīves apstākļus; mudina mazumtirgotājus uzņemties atbildību un savā iepirkumu praksē ievērot sociālās, vides un ekonomikas ilgtspējas kritērijus;

55. atzinīgi vērtē Komisijas ieceri ierosināt ārkārtas plānu pārtikas krīžu risināšanai, ņemot vērā Covid-19 pandēmijas laikā gūto pieredzi un iekļaujot saskaņotus pasākumus, lai garantētu iekšējā tirgus pienācīgu darbību; uzskata, ka, šīs krīzes var palīdzēt mazināt, veicinot teritoriālus pārtikas projektus, kas sekmē īsu pārtikas piegādes ķēžu attīstību dalībvalstīs;

56. piekrīt viedoklim, ka Covid-19 pandēmija ir parādījusi, cik svarīgi ir nodrošināt stabilu, ilgtspējīgu un noturīgu pārtikas sistēmu, kas darbojas jebkuros apstākļos un spēj nodrošināt Eiropas patērētājiem vietējo pārtiku pietiekamā daudzumā un par pieņemamām cenām; šajā sakarā uzsver nepieciešamību saglabāt vienotā tirgus netraucētu darbību un jo īpaši pārtikas produktu apriti, tostarp veselības krīzes laikā; turklāt uzsver, ka pandēmija būtu jāuzskata arī par iespēju izveidot ilgtspējīgu un noturīgu pārtikas sistēmu, nevis par attaisnojumu ambīciju pazemināšanai, jo ilgtspēja un veselība ir savstarpēji saistīti jautājumi;

57. uzsver — daļēji tādēļ, ka Covid-19 pandēmijas iespaidā ir pārrautas globālās ražošanas ķēdes un palielinājusies cenu nestabilitāte, ES ir jāattīsta atvērta stratēģiskā autonomija, lai nodrošinātu piekļuvi galvenajiem tirgiem un samazinātu atkarību no tādu kritiski svarīgu preču importa kā augu izcelsmes proteīniem; atkārtoti norāda, ka agropārtikas sistēmas ir jāatzīst par būtisku ES atvērtās stratēģiskās autonomijas aspektu, lai saskaņā ar Parīzes nolīguma 2. panta 1. punktu turpmāko krīžu laikā nodrošinātu pietiekamu drošas un kvalitatīvas pārtikas pieejamību un saglabātu funkcionējošas un noturīgas pārtikas piegādes ķēdes un tirdzniecības plūsmas;

58. uzsver, ka agropārtikas nozare atbalsta ne tikai lauksaimniekus, bet arī augšupējus un lejupējus uzņēmumus, nodrošina un rada darbvietas un ir visas pārtikas nozares mugurkauls; šajā saistībā uzsver, ka kultūras ainavas saglabāšana veicina aktīvus lauku apgabalus; uzsver tradicionālas lietpratības nozīmi reģionālajā un vietējā pārtikas ražošanā un no tās izrietošajā bagātīgajā kultūras daudzveidībā; atgādina, ka būtu jāatbalsta arī pārtikas ražošanas lietpratības zināšanu uzturēšana un nodošana kā stratēģijas "No lauka līdz galdam" horizontāla daļa, piemēram, šādu lietpratību labāk iekļaujot līdzdalīgos pētījumos un attīstības programmās;

59. pauž vilšanos par to, ka stratēģijā "No lauka līdz galdam" nav pietiekami un vērienīgi atzīts zvejniecības un akvakultūras nozares devums un potenciāls; aicina Komisiju turpmākajos tiesību aktu priekšlikumos, stratēģijās vai pamatnostādnēs pievērst pienācīgu vērību zvejniecības un akvakultūras nozares īpatnībām; uzsver, ka ir nepieciešama uz ekosistēmu balstīta pieeja, lai panāktu zivju krājumu ilgtspējīgu līmeni un atjaunotu jūras un piekrastes ekosistēmas, turklāt šai pieejai ir jābūt vērstai arī uz zvejniecības un akvakultūras nozares sniegto labumu un sociālo, ekonomisko un vides ilgtspēju;

60. uzsver, ka stabili un uzticami tiesiskie regulējumi zvejniecības un akvakultūras nozarē, kuros konsekventi piemēro piesardzības principu un ņem vērā atjaunināto stratēģiskās pamatnostādnes ES akvakultūras ilgtspējīgai attīstībai, būtu jāizmanto par pamatu, lai ilgtspējīgi izmantotu nozares potenciālu, kā arī nodrošinātu labākus aizsardzības un dzīvnieku veselības pasākumus, tostarp ierobežotu veterināro zāļu un antibiotiku lietošanu, kas attiecīgi veicinātu zivju populācijas pieaugumu un radītu lielāku skaidrību par telpas un licenču izmantošanu, tostarp akvakultūrā, tā sniedzot labāku prognozējamību ieguldījumiem, bet neapdraudot vides tiesību aktus; uzsver, cik svarīgs ir pārredzams un līdzdalību veicinošs mehānisms — kas atbilst Direktīvai 2014/89/ES, ar ko izveido jūras telpiskās plānošanas satvaru —, lai taisnīgi paredzētu vietu visām ieinteresētajām personām; uzsver, ka ir pilnībā jāievēro aizsargājamās jūras teritorijas;

61. uzsver, ka, lai nodrošinātu pārtikas drošību, pārredzamību patērētājiem, nozarei un dažādām pārvaldes iestādēm, cīņu pret nelegālu, nereģistrētu un neregulētu (NNN) zveju un sasniegtu Eiropas zaļā kursa un IAM mērķrādītājus, ir ļoti svarīgi labi izsekojamības mehānismi, kas sniedz patērētāju prasīto informāciju par to, kur, kad, kā ir nozvejotas un audzētas attiecīgās zivis un kāda ir to suga, tostarp par izcelsmes un ražošanas metožu marķējumu un augstiem ilgtspējas un dzīvnieku labturības standartiem, kādi ir visiem ES tirgos laistajiem produktiem, tostarp tiem, kas ievesti no trešām valstīm, šajā saistībā uzsver, ka precīzu digitālu decentralizētu izsekojamības sistēmu izveidē ir svarīgi, lai tehnoloģijas būtu kiberdrošas; aicina piemērot koordinētu pieeju, lai nodrošinātu dažādu šīs jomas iniciatīvu saskaņotību, iesaistot visus vērtību ķēdes dalībniekus; aicina paredzēt kontroles pasākumus, lai panāktu, ka visi importētie zivsaimniecības produkti, kas nonāk ES tirgū, atbilst starptautiski saskaņotajiem minimālajiem standartiem, kurus paredz Starptautiskās Darba organizācijas Konvencija Nr. 188 par darbu zvejniecībā un kurus ES īsteno, piemērojot Padomes Direktīvu (ES) 2017/159 ([70]), un lai novērstu to, ka ES tirgū nonāk zivsaimniecības produkti, kas nozvejoti ar kuģiem, uz kuriem netiek ievēroti minimālie sociālie standarti;

62. atgādina par KZP mērķiem, proti, nodrošināt dzīvo jūras bioloģisko resursu ilgtspējīgu izmantošanu, atjaunot un saglabāt zivju krājumus līmenī, kas var nodrošināt maksimālo ilgtspējīgas ieguves apjomu, kā arī garantēt zvejas darbību rentabilitāti, veicināt ES tirgus apgādi ar augstas uzturvērtības pārtiku un mazināt ES tirgus atkarību no pārtikas importa, un uzsver, ka ir jāuzlabo KZP uzraudzība, kontrole un izpildes nodrošināšana, tostarp nozvejas izkraušanas pienākuma pilnīga īstenošana un elektroniskās uzraudzības ieviešana konkrētiem kuģiem;

63. aicina Komisiju un dalībvalstis balstīties uz jau esošo ilgtspējīgo praksi un sekmēt, iedrošināt un pienācīgi atbalstīt pāreju uz mazietekmes zvejniecību un akvakultūru un šo nozaru, tostarp mazapjoma piekrastes zvejniecības, ilgtspējīgu attīstību, ko panāktu, piemēram, izmantojot selektīvus zvejas rīkus, videi draudzīgu akvakultūru, tostarp bioloģisko akvakultūru, un energoefektīvus risinājumus un palielinot mazapjoma piekrastes zvejniecībām piešķirto valsts kvotu procentuālo daļu; uzsver, ka steidzami jāatbalsta zvejnieku un zivju produktu piegādes ķēdes dalībnieku, tostarp tālākajos reģionos, pārkārtošanās uz digitalizētāku praksi, veicot ievērojamus ieguldījumus apmācībā un finansējot digitalizāciju un pāriešanu uz zaļo praksi un rīkiem; uzsver, ka šajā saistībā Eiropas Jūrlietu, zivsaimniecības un akvakultūras fondam (EJZAF) ir liela nozīme ilgtspējīgas zilās ekonomikas attīstības veicināšanā un zivsaimniecības nozares modernizēšanā atbilstīgi KZP mērķiem;

64. prasa Eiropas Savienības Padomei proaktīvi publiskot visus dokumentus par kopējās pieļaujamās nozvejas (KPN) noteikumu pieņemšanu saskaņā ar Eiropas Ombuda ieteikumu lietā 640/2019/FP;

65. uzsver, ka ir jāuzrauga un jāveicina zvejniecības resursu atbildīga izmantošana, īstenojot pilnīgas neiecietības politiku cīņā pret nelegālu, nereģistrētu un neregulētu (NNN) zveju un šajā nolūkā pilnībā izmantojot saskaņā ar NNN zvejas regulu ([71]) ES rīcībā esošos instrumentus, tostarp "sarkano kartīti", ja valsts neievēro ES prasības, kā arī stiprinot ar trešām valstīm noslēgto ilgtspējīgas zivsaimniecības nolīgumu politiku; uzsver, ka šiem nolīgumiem jābūt patiesi ilgtspējīgiem un atbilstīgiem labākajiem pieejamajiem zinātniskajiem ieteikumiem un ka tie nedrīkst apdraudēt mazapjoma zvejniecības nozari trešās valstīs un vietējo pārtikas nodrošinājumu;

66. mudina Komisiju un dalībvalstis paredzēt juridiski saistošus pasākumus, ko tās apņēmās izdarīt saistībā ar *Natura 2000* jūras teritorijām, piemērot visaptverošu pieeju jūras videi un vērsties pret galvenajiem avotiem, kas rada jūras piesārņojumu, tostarp jūras piedrazojumu un komunālos un rūpnieciskos notekūdeņus, aizliedzot jūras videi un cilvēka veselībai kaitīgu praksi un stimulējot zvejniekus ilgtspējīgi savākt jūras atkritumus, vienlaikus nepalielinot degvielas patēriņu un emisijas, jūras dzīvnieku un zivju piezveju un nelabvēlīgu ietekmi uz ekosistēmām, un īstenot pasākumus ar mērķi uzlabot ūdens kvalitāti un slimību kontroli, kā arī ierobežot dzīvnieku blīvumu akvakultūras ražošanā, kas ir cilvēka veselības un dzīvnieku labturības interesēs;

([70]) Padomes Direktīva (ES) 2017/159 (2016. gada 19. decembris), ar ko īsteno Nolīgumu, ar ko īsteno Starptautiskās Darba organizācijas 2007. gada Konvenciju par darbu zvejniecībā, kas noslēgts 2012. gada 21. maijā starp Eiropas Savienības Lauksaimniecības kooperatīvu vispārējo konfederāciju (*Cogeca*), Eiropas Transporta darbinieku federāciju (ETDF) un Eiropas Savienībā darbojošos Zvejnieku saimniecību nacionālo organizāciju asociāciju (*Europêche*) (OV L 25, 31.1.2017., 12. lpp.).

([71]) Padomes Regula (EK) Nr. 1005/2008 (2008. gada 29. septembris), ar ko izveido Kopienas sistēmu, lai aizkavētu, novērstu un izskaustu nelegālu, nereģistrētu un neregulētu zveju (OV L 286, 29.10.2008., 1. lpp.).

67. uzsver zvejniecības un akvakultūras nozarē strādājošo sieviešu un vīriešu darba vērtību un sieviešu nozīmīgo lomu nozvejoto zivju apstrādē, reklamēšanā un tirdzniecībā; atgādina, ka ilgtspējīga akvakultūra un zvejniecība var radīt zaļās darbvietas, un uzskata, ka pārtikas sistēmu, tostarp zivsaimniecības, ekoloģiskajam pārkārtošanās procesam būtu jānotiek tā, lai nodrošinātu taisnīgus ienākumus un spēcīgu pozīciju vērtības ķēdē, un šajā sakarībā uzsver, cik liela nozīme zvejniecības un akvakultūras nozarē ir aktīvai ražotāju organizāciju dalībai;

68. aicina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt un sekmēt ilgtspējīgāku zvejas paņēmienu un rīku izstrādi un humānākas zivju un jūras bezmugurkaulnieku nozvejas, izkraušanas, transporta un kaušanas metodes, kas pamatojas uz labākajiem pieejamajiem zinātniskajiem ieteikumiem, kā arī labākus dzīvnieku labturības standartus saimniecībās audzētām zivīm ar mērķi mazināt stresu un uzlabot zivju kvalitāti; uzsver, ka Savienībai būtu jāatbalsta un jāsekmē ieguldījumi šādos rīkos, metodēs un uzlabojumos;

69. uzsver zivju dīķu un to tradicionālās apsaimniekošanas prakses ieguldījumu stratēģijas "No lauka līdz galdam" un saistītās Biodaudzveidības stratēģijas mērķrādītāju sasniegšanā; uzsver, ka kultivētu dīķu teritorijas nodrošina dzīvotnes retām sugām, labvēlīgi ietekmē klimatu un ūdens rezerves, ir barības vielu piesaistītāji un nogulu aizturētāji, kā arī sekmē ilgtspējīgu reģionālās pārtikas ražošanu; aicina Komisiju un dalībvalstis apsvērt iespēju attiecīgajos pasākumos un programmās iekļaut zivju dīķus;

70. atgādina, ka primārie ražotāji ienākumu ziņā ir daudz nelabvēlīgākā situācijā par citiem dalībniekiem gan pārtikas piegādes ķēdē, gan pārējā ekonomikā; uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi nostiprināt primāro ražotāju, jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu, pozīciju pārtikas piegādes ķēdē, lai viņi varētu iegūt taisnīgu daļu no ilgtspējīgi ražotās pārtikas pievienotās vērtības, un šajā nolūkā sekmēt sadarbību un kolektīvas darbības, izmantot iespējas, ko sniedz lauksaimniecības, zvejniecības un akvakultūras produktu tirgu kopīgā organizācija, tostarp pielāgot konkurences noteikumus;

71. uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi nodrošināt primārajiem ražotājiem stabilus un taisnīgus ienākumus, lai pārtikas sistēma varētu kļūt ilgtspējīgāka un vairāk pārkārtoties uz aprites lauksaimniecību, apkarojot negodīgu tirdzniecības praksi un pārvaldot riskus un krīzes; aicina visā ES atbalstīt primāro ražotāju pārkārtošanos, kas cita starpā notiek, ieviešot jaunas tehnoloģijas un palielinot lauksaimniecības sistēmu, atkritumu apsaimniekošanas, resursu piegādes un iepakojuma efektivitāti; uzsver, ka ražotāju cenām būtu jāsedz ražošanas izmaksas, jāatspoguļo sociālā, ekonomiskā un vides ilgtspēja un tādējādi jāatbilst Eiropas zaļā kursa mērķiem;

72. uzskata, ka būtu jāsekmē piegādes ķēdes nolīgumi, lai nodrošinātu taisnīgu vērtības sadalījumu lauksaimniekiem un tajā pašā laikā garantētu lielāku piegādes ķēdes pārredzamību un izsekojamību kopumā, veicinot jauniešu nodarbinātības pieaugumu šajā nozarē;

73. atzinīgi vērtē mērķi saīsināt piegādes ķēdes; tomēr uzsver salu dalībvalstu un salu teritoriju realitāti — tās nav savienotas ar Eiropas kontinentālo daļu un saskaras ar izolētības problēmām un atkarību no vajadzīgo produktu, piemēram, lopbarības graudaugu, importa, un tas ir jāņem vērā, īstenojot pasākumus, lai samazinātu atkarību no tālsatiksmes pārvadājumiem, un citus pasākumus, kas saīsinās piegādes ķēdes; uzsver, ka bez konkrētu pārtikas produktu tālsatiksmes pārvadājumiem tiktu apdraudēts šo nesavienoto apgabalu pārtikas nodrošinājums;

74. norāda, ka mainās tas, ko iedzīvotāji sagaida no pārtikas tirgus, attiecīgi motivējot būtiskas izmaiņas šajā tirgū, un ka līdz ar to pieaug pieprasījums pēc vietējā ražojuma pārtikas; uzsver vietējā ražojuma pārtikas nozīmi, tās piedāvātās iespējas mūsu lauksaimniekiem un ievērojamo pozitīvo ieguldījumu, ko tā var sniegt mūsu videi; tādēļ mudina Komisiju un dalībvalstis aktīvi veicināt vietēju pārtikas stratēģiju izstrādi kopā ar īsu piegādes ķēžu iniciatīvām;

75. atzīst, cik svarīga ir svaiga un vietēji patērēta bioloģiskā pārtika, kas sniedz ieguvumus patērētāju veselībai un videi; uzsver lielās iespējas, ko sniedz sadarbības veicināšana starp vietējiem primārajiem ražotājiem un tūrisma pakalpojumu sniedzējiem, kura varētu uzlabot svaigas vietēja ražojuma pārtikas patēriņu; aicina pieņemt atbalsta pasākumus, kas sekmētu šādu sadarbību;

76. aicina veicināt pasākumus, kas ļauj izejvielas pārstrādāt pēc iespējas tuvāk to izcelsmes vietai, jo tas ievērojami samazina oglekļa pēdu un nodrošina pārtikas produktu labāku izsekojamību;

77. uzsver, ka, lai gan jauni ilgtspējīgi uzņēmējdarbības modeļi rada lielas iespējas MVU, vairākas stratēģijā paredzētās iniciatīvas var būtiski palielināt birokrātiju; atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos izmantot labāka regulējuma rīkus, novērtēt to ietekmi uz MVU, kā arī rīkoties, lai veicinātu tieši MVU paredzētus ilgtspējīgus un aprites uzņēmējdarbības modeļus, izmantot *InvestEU* fondu, lai atvieglotu MVU piekļuvi finansējumam, kā arī piedāvāt pielāgotus risinājumus, lai palīdzētu MVU attīstīt jaunas prasmes un uzņēmējdarbības modeļus; mudina Komisiju un dalībvalstis samazināt administratīvo slogu mazajiem un vidējiem pārtikas ķēdes dalībniekiem, paredzot tādus pasākumus kā reģistrācijas procesu racionalizēšana un efektīvāka atļauju un licenču apstiprināšana, kā arī atbilstīgu cilvēkresursu nodrošināšana attiecīgajām regulatīvajām struktūrām, lai mazie pārtikas ražotāji pēc iespējas ātrāk un vieglāk spētu laist savus produktus tirgū;

78. uzskata, ka budžets, kas piešķirts ES zaļā kursa un Taisnīgas pārkārtošanās mehānisma mērķu sasniegšanai, nav pietiekams, lai sociāli ilgtspējīgi risinātu gaidāmās pārveides sekas; aicina Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu piemērot arī tiem lauksaimniecības reģioniem, kuros var rasties nelabvēlīga ietekme, un uzsver, ka turpmāko stratēģijas iniciatīvu noteikšanā un īstenošanā būtu pienācīgi jāiesaista sociālie partneri; atgādina, ka pārkārtošanās uz šo sistēmu prasīs lielus ieguldījumus un to nevar panākt bez Eiropas lauksaimnieku līdzdalības un atbalsta;

79. mudina Komisiju rūpīgi piemērot Direktīvu (ES) 2019/633 par negodīgu tirdzniecības praksi un uzmanīgi uzraudzīt tās transponēšanu valstu tiesību aktos; aicina Komisiju vairāk centienu veltīt lauksaimnieku pozīcijas nostiprināšanai pārtikas piegādes ķēdē un iesniegt konkrētus šai stratēģijai atbilstīgus priekšlikumus;

80. atkārtoti uzsver, ka pārtikas produktu divējāda kvalitāte nav pieņemama un ka pret to ir jāvēršas visiem spēkiem, lai izvairītos no Eiropas patērētāju diskriminācijas un maldināšanas; tāpēc uzskata, ka stratēģijā "No lauka līdz galdam" ir jāiekļauj noteikumi, lai novērstu pārtikas kvalitātes dubultstandartus, un šajā nolūkā aicina Komisiju cieši uzraudzīt situāciju tirgū un vajadzības gadījumā ierosināt mērķtiecīgus tiesību aktus; turklāt uzsver patērētāju organizāciju lomu šīs maldinošās prakses atklāšanā;

81. atgādina Komisijai, ka tai ir jāveic turpmākas darbības attiecībā uz ES rīcības kodeksu par atbildīgu uzņēmējdarbības un tirgvedības praksi, izveidojot uzraudzības satvaru pārtikas un mazumtirdzniecības nozarēm un paredzot likumdošanas pasākumus, ja progress ekonomikas, vides un sociālās ilgtspējas integrēšanā uzņēmumu stratēģijās nebūs pietiekams, tādējādi veicinot un atalgojot ilgtspējīgu lauksaimniecības produktu ražotāju darbu un vienlaikus palielinot veselīgas un ilgtspējīgas pārtikas pieejamību un pieņemamību cenas ziņā, kā arī samazinot pārtikas sistēmas kopējo ietekmi uz vidi un neveselīga uztura radītās izmaksas sabiedrībai;

82. uzstāj, ka ir jānosaka ES rīcības kodekss pārtikas un mazumtirdzniecības uzņēmumiem, lai koncentrētos uz saistībām, kas ir būtiskas veselīgas un ilgtspējīgas pārtikas vides izveidei, ir konkrētas, izmērāmas un ar noteiktu termiņu, var izskaust dubultstandartus agropārtikas ražošanas praksē un ir vērstas uz iesaistīto struktūru galvenajām darbībām;

83. uzsver, ka ir svarīgi apturēt un novērst konsolidāciju un koncentrāciju pārtikas mazumtirdzniecības nozarē, lai nodrošinātu taisnīgas cenas lauksaimniekiem un pienācīgus darba apstākļus darba ņēmējiem; stingri prasa augšupējiem dalībniekiem ņemt vērā lauksaimniecības ražošanas izmaksas un stingri prasa visos piegādes ķēdes posmos noteikt taisnīgu cenu; atgādina, ka ir svarīgi panākt, lai lauksaimnieki tirgū kļūtu noturīgāki, gūstot lielāku vērtību no pārtikas ķēdes, un to var panākt, mudinot viņus iesaistīties, piemēram, ražotāju organizācijās vai kooperatīvos;

84. aicina nediskriminējoši uzlabot ES lauksaimniecības un pārtikas produktu popularizēšanas programmu, ES skolu apgādes programmu un Eiropas iniciatīvu "Veselīgas skolas pusdienas"; uzskata, ka ar šiem uzlabojumiem būtu jāstiprina kvalitatīva Eiropas lauksaimnieciskā ražošana un jāveicina ilgtspējīga ražošana un patēriņš atbilstīgi šai stratēģijai, Eiropas zaļajam kursam un IAM; uzskata, ka šiem uzlabojumiem būtu jākoncentrējas uz izglītojošiem vēstījumiem, kas balstās uz pieejamajiem zinātniskajiem datiem, tādu ES kvalitātes marķējumu kā ES bioloģiskās lauksaimniecības marķējums un ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, īsām, vietējām un reģionālām piegādes ķēdēm, veselīgu uzturu un dzīvesveidu un aicinājumiem vairāk patērēt augļus un dārzeņus, kas ir daļa no daudzveidīga un sabalansēta uztura, un mazāk patērēt cukuru, sāli un taukus, lai samazinātu aptaukošanās rādītājus;

85. tāpat ES popularizēšanas programmas kontekstā uzsver vides zaļināšanas nozīmīgumu gan telpās, gan ārpus tām, kas ir dabīgs risinājums klimata pārmaiņu ietekmes un gaisa piesārņojuma mazināšanai, kā arī rada veselīgu dzīves vidi un cilvēku labjutību;

86. uzsver, ka ir jāveicina Eiropas informācijas kampaņas par vīna mērenu lietošanu, vienlaikus turpinot kvalitatīvu produktu popularizēšanu; uzskata, ka tikai plašas informācijas un izglītojošas kampaņas spētu efektīvi novērst pārmērīgu patēriņu, un atgādina, ka vīna mērena lietošana ietilpst Vidusjūras reģiona uzturā;

87. atzīst ES kvalitātes shēmu lielo nozīmi attiecībā uz ES ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, piemēram, attiecībā uz aizsargātu cilmes vietas nosaukumu (ACVN), aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi (AĢIN), stipro alkoholisko dzērienu un aromatizēto vīnu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi (ĢIN) un garantētu tradicionālo īpatnību (GTĪ), kas ir lieliski piemēri par to, kā ES nosaka kvalitātes standartus lauksaimniecībā; atzinīgi vērtē ES ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu politikas pārskatīšanu, lai ar aizsargātām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm vai cilmes vietas nosaukumiem varētu vēl vairāk sekmēt Eiropas reģionu ekonomikas, sociālo un vides ilgtspēju, sniedzot ieguvumus ražotājiem, patērētājiem un sabiedrībai kopumā no kvalitatīvu produktu ražošanas, kas rada stipru saikni ar attiecīgajiem reģioniem; uzsver, ka ir jāuzlabo to autentiskuma atpazīšana patērētāju vidū, jo patērētāji ne vienmēr atšķir Eiropas ĢIN no citiem no nekvalitatīviem produktiem; uzskata, ka ir arī jāsamazina administratīvais slogs mazajiem ražotājiem, kas vēlas pievienoties šīm kvalitātes shēmām, un jānostiprina ĢIN aizsardzība pret ļaunprātīgu izmantošanu vai viltojumiem starptautiskā līmenī; atkārtoti uzsver to lielo nozīmi tirdzniecībā starp ES un partnervalstīm;

88. uzsver stratēģijā atzīto, ka lielākā daļa Eiropas iedzīvotāju neēd atbilstoši veselīga uztura ieteikumiem un ka ir vajadzīga visu iedzīvotāju patēriņa modeļu pārvirze uz veselīgāku pārtiku, uzturu un dzīvesveidu, tostarp ilgtspējīgi un reģionāli ražotu augu un augu izcelsmes pārtikas, proti, svaigu augļu un dārzeņu, pilngraudu un pākšaugu, lielāku patēriņu, kā arī ir jāsamazina pārmērīgais gaļas, ultrapārstrādātu produktu un produktu ar augstu cukura, sāls un tauku saturu patēriņš, un šīs darbības palīdzēs videi un dzīvnieku labturībai un nodrošinās noturīgāku ekonomiku; uzsver, ka ES mēroga uz zinātni balstīti ieteikumi, tostarp skaidri mērķi, par ilgtspējīgu, veselīgu un sabalansētāku uzturu, kas ņem vērā Eiropas pārtikas produktu un uztura kulturālo un reģionālo daudzveidību un patērētāju vajadzības, atbalstītu un iedrošinātu patērētājus, kā arī palīdzētu dalībvalstīm savos uztura ieteikumos integrēt ilgtspējas elementus; aicina Komisiju izstrādāt šādus ieteikumus un konkrētas darbības, lai efektīvi veicinātu veselīgu, ilgtspējīgu un sabalansētāku uzturu;

89. atzinīgi vērtē to, ka stratēģijā pamatoti ir atzīta pārtikas vides loma un ietekme patēriņa modeļu veidošanā un vajadzība padarīt veselīga un ilgtspējīga uztura izvēli vienkāršāku patērētājiem; mudina Komisiju un dalībvalstis izmantot sistemātiskāku un uz pierādījumiem balstītu pieeju, lai sekmētu veselīgas, ilgtspējīgas un godīgas pārtikas vides izveidi, nevis tikai rīcības kodeksa ievērošanu; atkārto, ka ir svarīgi veicināt veselīgu, sabalansētāku un ilgtspējīgu uzturu, uzlabojot pārtikas vidi, vairojot patērētāju izpratni par patēriņa modeļu ietekmi, tostarp izmantojot digitālos kanālus, un sniedzot informāciju par uzturu, kas ir labāks cilvēka veselībai un kam ir mazāks oglekļa un vidiskās pēdas nospiedums, piemēram, produktiem no īsām vietējām un reģionālām piegādes ķēdēm, un līdztekus būtu jāparedz pasākumi, kas padarītu pārtikas ražošanu ilgtspējīgāku pēc noklusējuma;

90. aicina veikt visaptverošus un papildinošus pasākumus, tostarp reglamentējošus pasākumus un patērētāju izpratnes veicināšanas kampaņas, lai samazinātu slogu, ko sabiedrības veselībai rada ultrapārstrādāti pārtikas produkti, kā arī citi produkti ar augstu sāls, cukura un tauku saturu; aicina lielākos pārtikas ražotājus un mazumtirgotājus ātri un ievērojami pārveidot šo ES kvalitātes shēmās neiekļauto pārstrādāto pārtikas produktu sastāvu, ja to ir iespējams padarīt veselīgāku, un atzinīgi vērtē Komisijas ieceri sākt iniciatīvas, kas veicinātu šādu sastāva pārveidi, tostarp konkrētiem pārstrādātiem pārtikas produktiem nosakot maksimālo cukura, tauku un sāls līmeni, kā arī mudina Komisiju cieši uzraudzīt sastāva pārveides progresu; uzsver, ka ar šādu sastāva pārveidi būtu arī jācenšas mazināt risku, ko veselībai rada pārtikas uzlabotāji, pesticīdu atliekas un kaitīgas ķīmikālijas; aicina pievērst īpašu uzmanību bērniem paredzētajai pārtikai un citiem īpašiem nolūkiem paredzētiem pārtikas produktiem, kā arī pieņemt efektīvu ES mēroga pieeju, kā novērst pārstrādātu pārtikas produktu ar augstu tauku, cukura un sāls saturu reklamēšanu un mārketingu apraides un digitālajos medijos bērnu un pusaudžu auditorijai;

91. uzskata, ka turpmāka attīstība un ilgtspējīga inovācija augu izcelsmes proteīnu un alternatīvu proteīna avotu, piemēram, kukaiņu vai aļģu, ražošanā ES ir veids, kā efektīvi risināt daudzus uzdevumus vides un klimata jomā, ar kuriem saskaras ES lauksaimniecība, kā arī novērst atmežošanu, bioloģiskās daudzveidības zudumu un ekosistēmu degradāciju trešās valstīs un samazināt pašreizējo Eiropas atkarību no augu olbaltumvielu piegādes; aicina Komisiju balstīties uz savu ziņojumu par augu izcelsmes proteīnu ražošanas attīstību Eiropas Savienībā (COM(2018)0757) un iesniegt ES proteīnu pārejas stratēģiju, kas aptvertu pieprasījumu un piedāvājumu un paredzētu atbalstīt un sekmēt proteīnaugu ilgtspējīgu audzēšanu, tostarp lopbarības un pārtikas vietēju piegādi, uzlabojot ES pašpietiekamību un samazinot vispārējo ietekmi uz vidi un klimatu; uzsver, ka ir svarīgi mazināt atkarību no proteīnaugu importa no aizjūras valstīm;

92. atgādina par aicinājumu uz visiem tiesību aktiem attiecināt prasību par ES ģenēriskā riska novērtēšanu, lai novērstu pārtikā sastopamu bīstamu vielu iedarbību uz patērētājiem;

93. atgādina, ka uzturvielu profili, kuru ieviešana būtiski kavējas, joprojām ir aktuāli un nepieciešami, lai sasniegtu Regulā (EK) Nr. 1924/2006 par uzturvērtības un veselīguma norādēm ([72]) izvirzītos mērķus; atzinīgi vērtē tiesību akta priekšlikuma izsludināšanu par uzturvielu profilu izveidi; norāda, ka daudzi pārtikas produkti, tostarp daži, kas tiek tirgoti kā bērniem paredzēti produkti, joprojām tiek apzīmēti ar veselīguma un uzturvērtības norādēm, neraugoties uz to, ka tiem ir augsts bažas raisošu uzturvielu līmenis; uzsver, ka ir jāizstrādā spēcīgs uzturvielu profilu kopums, lai aizliegtu uzturvērtības un veselīguma norādes pārtikai ar augstu tauku, cukuru un/vai sāls saturu; aicina pievērst īpašu uzmanību pārtikas produktiem, kas paredzēti bērniem, un citiem īpašiem nolūkiem paredzētiem pārtikas produktiem;

94. atzīst, ka starptautiskās sabiedrības veselības organizācijas, piemēram, Pasaules Veselības organizācija, uzturvērtības marķējumu iepakojuma priekšpusē ir identificējušas kā galveno līdzekli, kas palīdz patērētājiem informētāk izvēlēties sabalansētāku un veselīgāku pārtiku; uzsver, ka ar sistēmu uzturvielu marķēšanai iepakojuma priekšpusē, kas atbilst uztura pamatnostādnēm un tās papildina, būtu jāpalīdz patērētājiem izvēlēties veselīgāku pārtiku, sniedzot viņiem saprotamu informāciju par patērētajiem pārtikas produktiem; aicina Komisiju nodrošināt, ka tiek izstrādāts obligāts un saskaņots ES uzturvērtības marķējums iepakojuma priekšpusē, kurš pamatojas uz stabiliem un neatkarīgiem zinātniskajiem pierādījumiem, par kuru ir atzīts, ka tas ir saprotams patērētājiem, un kuru var ieviest visi tirgus dalībnieki, tostarp mazie un vidējie uzņēmumi, un šajā sakarībā ņemt vērā pārtikas ražotājiem un arodbiedrībām uzlikto papildu slogu; turklāt uzsver, ka, lai atvieglotu produktu salīdzināšanu, marķējumā būtu jāiekļauj skaidrojošs elements, kurš sniegtu pārredzamu, salīdzināmu un saskaņotu produkta informāciju un balstītos uz vienotiem atsauces apjomiem; aicina Komisiju pienācīgi ņemt vērā vienas sastāvdaļas produktu un Eiropas kvalitātes shēmu (ACVN, AĢIN, ĢIN u. c.) produktu īpašās iezīmes, jo īpaši to nemainīgo sastāvu, vienlaikus uzsverot, ka jebkādi iespējami izņēmumi būtu jāapsver, balstoties uz zinātniskiem argumentiem; aicina izveidot digitālu sistēmu papildu informācijas brīvprātīgai sniegšanai par lauksaimniecības pārtikas produktiem ("Eu4healthyfood") un ierosina, ka šo informāciju varētu sniegt digitālā veidā, izmantojot QR kodu, un patērētājs to varētu viegli iegūt;

95. norāda, ka veselīgie produkti, tostarp pārtika, var saturēt dabiskas vai sintētiskas sastāvdaļas, kurām ir atšķirīga ietekme uz vidi un patērētāju veselību; aicina ieviest obligātas marķēšanas shēmas veselīgiem produktiem, kur norāda, vai sastāvdaļai ir sintētiska izcelsme, ja to iegūst ķīmiskās sintēzes ceļā, it īpaši gadījumos, kad ir arī dabiskie ekvivalenti;

96. aicina Komisiju novērtēt tādas patērētāju uzvedības izmaiņas kā pārtikas produktu iegāde tiešsaistē;

97. atzinīgi vērtē Komisijas iniciatīvu ar mērķi ir uzlabot izcelsmes marķēšanu un plānus attiecināt to uz plašāku produktu klāstu; atkārtoti aicina izstrādāt obligātu izcelsmes marķējumu; uzsver, ka tam vajadzētu būt visaptverošam un saskaņotam un attiecināmam uz visiem pārtikas produktiem, tas būtu jāizmanto ēdināšanas iestādēm, restorāniem un mazumtirdzniecības uzņēmumiem, tam vajadzētu būt pilnībā pārbaudāmam un izsekojamam un nevajadzētu traucēt iekšējā tirgus pienācīgu darbību; uzsver, ka ir jāpārskata Pārtikas informācijas regula ([73]), koncentrējot uzmanību uz pienu un gaļu kā sastāvdaļām; aicina Komisiju labot pašreizējo praksi, saskaņā ar kuru produkti, kuru galveno sastāvdaļu izcelsme nav vietēja vai reģionāla, drīkst tirgot kā vietējus vai reģionālus produktus, ja attiecīgās nevietējas izcelsmes galvenās

([72]) OV L 404, 30.12.2006., 9. lpp.

([73]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1169/2011 (2011. gada 25. oktobris) par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem (OV L 304, 22.11.2011., 18. lpp.).

sastāvdaļas tiek norādītas sīkā drukā, un galveno sastāvdaļu izcelsmi padarīt redzamāku patērētājam; aicina Komisiju ierosināt tādas izmaiņas tiesību aktos par medus marķēšanas noteikumiem, kas palīdzēs labāk informēt patērētājus un atbalstīt ES biškopības nozari, pastiprinot importa pārbaudes, lai novērstu viltota medus importu, un uzsver, ka, lai apkarotu krāpšanu pārtikas jomā, ir efektīvi jāīsteno visi izcelsmes valsts marķējuma noteikumi;

98. atzinīgi vērtē Komisijas ieceri izveidot ilgtspējīgas pārtikas marķējuma sistēmu un aicina Komisiju noteikt metodiku un precizēt aptveramos ilgtspējības aspektus, vienlaikus nodrošinot, lai jaunā sistēma nebūtu pretrunā ar esošo vides regulējumu, piemēram, ES ekomarķējumu vai bioloģiskās ražošanas logotipu; uzsver, ka pārtikā tiek izmantots pārāk daudz nepamatotu un pat maldinošu norāžu un reklāmu attiecībā uz vidi, un aicina Komisiju ieviest tiesisko regulējumu, ar kuru izveido skaidru, ātru un efektīvu pirmsapstiprināšanas procedūru visām norādēm un marķējumiem par ilgtspēju; uzsver, ka šāda sistēma aizsargātu patērētājus no nepatiesām norādēm par ilgtspēju, vienlaikus nodrošinot, ka tie uzņēmumi, kuri patiešām cenšas panākt videi nekaitīgākas darbības, par šiem centieniem tiek pienācīgi atalgoti; uzsver, ka publiskā sektora kontroles iestādēm ir jāveic visu pārtikas produktiem atļauto marķējumu inspekcija;

99. uzsver, ka ir jāizveido marķējums dzīvnieku izcelsmes produktiem, kuram būtu jāpamatojas uz ražošanas metodes un dzīvnieku labturības rādītāju noteikšanu un kurā būtu jānorāda attiecīgā dzīvnieka dzimšanas, audzēšanas un nokaušanas vieta, un uzsver, ka šīs prasības būtu jāpiemēro arī pārstrādātiem produktiem, lai palielinātu pārredzamību, palīdzētu patērētājiem izdarīt labāku izvēli un veicinātu dzīvnieku labturību; uzsver, ka būtu labāk jāatbalsta augu izcelsmes proteīnu ražošana un ieviešana tirgū, un turklāt aicina nekavējoties ierosināt saskaņot prasības par veģetāro un vegāno pārtikas produktu marķējumu, kas bija jāizdara jau sen;

100. atkārtoti pauž pārliecību, ka politikas pasākumiem pārtikas sistēmas ilgtspējas palielināšanai nevajadzētu tikai pārvirzīt atbildību par ilgtspējīgu produktu iegādi uz patērētājiem, jo tas nav pietiekami efektīvi, tomēr norāda, ka patērētāju izvēle ir būtisks faktors ilgtspējīgi ražota un veselīgāka uztura ieviešanā; uzsver, cik svarīga ir laba uztura un vides izglītība, kā arī viegli saprotamas attiecīgās informācijas pieejamība šajā jomā; uzsver, ka ilgtspējas marķējumam vajadzētu balstīties uz saskaņotiem ilgtspējas kritērijiem, pēc iespējas paredzēt publiskā sektora kontroles iestāžu inspekcijas un vajadzības gadījumā — jaunus leģislatīvos pasākumus; tomēr norāda, ka trešo pušu veikta sertifikācija un marķēšana pati par sevi nav efektīva, bet var būt papildinošs pasākums, lai nodrošinātu ilgtspējīgu ražošanu un patēriņu; atzīst, ka pārredzamības palielināšana ar tādām metodēm kā marķēšana ir svarīgs elements, kas var patērētājiem palīdzēt pieņemt ilgtspējīgākus lēmumus par pirkumu, un tas ir svarīgi, lai panāktu pārkārtošanos uz ilgtspējīgāku, reģionālāku un veselīgāku pārtikas sistēmu;

101. uzsver, ka pārtikas cenām ir jāraida pareizie signāli patērētājiem; uzskata, ka efektīvākais veids, kā ilgtermiņā izveidot ilgtspējīgas un taisnīgas pārtikas sistēmas, ir noteikt tādas pārtikas cenas, kuras atspoguļo faktiskās ražošanas izmaksas lauksaimniekiem, videi un sabiedrībai; tāpēc atzinīgi vērtē stratēģijas mērķi virzīt pārtikas ražošanas nozari uz praksi, kas veselīgu un ilgtspējīgu produktu izvēli patērētājiem padara vieglu, pieejamu un pieņemamu cenas ziņā; atbalsta lielāku elastību dalībvalstīm noteikt atšķirīgas PVN likmes pārtikas produktiem ar dažādu ietekmi uz veselību un vidi un iespēju tām izvēlēties nulles PVN likmi tādiem pārtikas produktiem kā augļiem un dārzeņiem, kas jau tiek īstenots dažās dalībvalstīs, tomēr pašlaik nav iespējams visās ([74]), un augstāku PVN likmi neveselīgiem pārtikas produktiem un pārtikas produktiem ar lielu vidisko pēdu; atgādina, ka mājsaimniecību izdevumi par pārtikas produktiem dažādās ES dalībvalstīs ievērojami atšķiras un ir jānodrošina to cenas pieņemamība visu dalībvalstu patērētājiem, vienlaikus nodrošinot taisnīgus ienākumus ilgtspējīgu un veselīgu produktu primārajiem ražotājiem un palielinot pārredzamību un patērētāju izpratni par izmaksām un peļņu katrā pārtikas piegādes ķēdes posmā; aicina Komisiju sākt pētījumu, lai ekonomiskā aspektā kvantitatīvi aprēķinātu izmaksas videi un sabiedrībai, tostarp veselības jomā, saistībā ar ES tirgū visvairāk patērēto pārtikas produktu ražošanu un patēriņu;

([74]) *Supporting the mid-term evaluation of the EU action plan on childhood obesity, The childhood obesity study. EPHORT* konsorcijs: *Jolanda Boer, Jeanine Driesenaar, Anneke Blokstra, Francy Vennemann, Nikolai Pushkarev, Johan Hansen. https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7e0320dc-ee18-11e8-b690-01aa75ed71a1/language-en*

102. aicina pārskatīt publiskā iepirkuma tiesību aktus, lai ieviestu vai pastiprinātu minimālos obligātos kritērijus bērnudārzos, skolās un citās publiskā vai privātā sektora iestādēs, kas sniedz sabiedriskus pakalpojumus, lai sekmētu: ilgtspējīgu pārtikas produktu, tostarp tradicionālu un tipisku pārtikas produktu ar ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, ražošanu; vietēju un pēc iespējas sezonas produktu patēriņu; īsas piegādes ķēdes, tostarp tiešu pārdošanu; augstākus dzīvnieku labturības standartus; kā arī pārtikas izšķērdēšanas un iepakojuma mazināšanu, kas ir saskaņā ar aprites ekonomikas principiem; aicina popularizēt veselīgāku un sabalansētāku uzturu un uztura paradumus, radot tādu pārtikas vidi, kurā patērētājiem visvieglāk ir izdarīt veselīgu, informētu un ilgtspējīgu izvēli; turklāt aicina Komisiju izstrādāt uzraudzības un ziņošanas rīkus ilgtspējīgas pārtikas produktu publiskajiem iepirkumiem;

103. atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos pārskatīt ES tiesību aktus par pārtikas kontaktmateriāliem (*FCM*), tomēr pauž nožēlu par to, ka līdz šim saskaņotas darbības nav bijis, un ierosina Komisijai nākt klajā ar minēto priekšlikumu ātrāk par paredzēto datumu; uzstāj, ka ir vajadzīgs visaptverošs un saskaņots regulējums par visiem *FCM*, tostarp materiāliem un piesārņotājiem, kas ES līmenī vēl netiek regulēti, un stingri prasa balstīties uz piesardzības principu, principu "nav datu, nav tirgus" un visaptverošiem nekaitīguma novērtējumiem, kas pamatojas uz jaunākajiem zinātniskajiem datiem un Eiropas Ķimikāliju aģentūras (*ECHA*) un *EFSA* zinātnisko darbu, un uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi efektīvi ieviest minētos noteikumus un patērētājiem sniegt atjauninātu informāciju; atkārtoti pauž aicinājumu pārskatīt tiesību aktus par *FCM* atbilstīgi regulai par ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), kā arī klasifikācijas, marķēšanas un iepakojuma regulām, un bez turpmākas kavēšanās iekļaut īpašus noteikumus, kas paredz visos *FCM* aizstāt ķimikālijas, kas izraisa endokrīnās sistēmas darbības traucējumus, un citas bīstamas ķimikālijas, vienlaikus neietekmējot iepakojuma funkcijas pārtikas nekaitīguma vai kvalitātes saglabāšanā; atzinīgi vērtē Komisijas nodomu izstrādāt noteikumus par *PET* nesaturošu plastmasas materiālu drošu reciklēšanu par pārtikas kontaktmateriāliem; vienlaikus uzsver, ka jaunmateriāliem un reciklētiem materiāliem būtu jāpiemēro vienādas nekaitīguma prasības un ka atbildīgajiem piegādes ķēžu dalībniekiem un galapatērētājiem ir jābūt iespējai viegli piekļūt informācijai par pārtikas kontaktmateriālos esošo ķimikāliju identitāti un nekaitīgumu;

104. uzsver, ka pārtikas izšķērdēšana un zudums rada ļoti lielu ietekmi uz vidi, saasina klimata pārmaiņas un izšķērdē ierobežotos resursus, piemēram, zemi, enerģiju un ūdeni, kā arī mazina lauksaimnieku ieņēmumus; atkārtoti aicina veikt nepieciešamos pasākumus, lai sasniegtu Savienības mērķi samazināt pārtikas atkritumus par 30 % līdz 2025. gadam un par 50 % līdz 2030. gadam salīdzinājumā ar 2014. gada atsauces scenāriju; uzsver, ka šajā nolūkā ir jānosaka saistoši mērķrādītāji katrā piegādes ķēdes posmā, tostarp primārās ražošanas, pirmsmazumtirdzniecības un mazumtirdzniecības posmos; aicina visas dalībvalstis izveidot un īstenot pārtikas izšķērdēšanas novēršanas programmas, kurās ir pilnībā iestrādāti aprites ekonomikas principi un kuras paredz veicināt īsas pārtikas piegādes ķēdes, kas mazina pārtikas izšķērdēšanas risku; uzsver, ka viens no KLP mērķiem ir arī novērst pārtikas izšķērdēšanu un ka būtu jāveicina darbības, kas ierobežo pārtikas izšķērdēšanu primārās ražošanas līmenī un piegādes ķēdes sākumposmos, tostarp attiecībā uz nenovāktu pārtiku; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt dzīvnieku veselību, cita starpā, lai izvairītos no pārtikas izšķērdēšanas un zuduma tās izcelsmes vietā, un uzsver, ka augu izcelsmes pārtikas atkritumu atgūšana dzīvnieku barībai ir pieņemams risinājums gadījumos, ja attiecīgās pārtikas izšķērdēšana nav novēršama; uzsver, ka ir svarīgi veicināt sabiedrības izpratni un sniegt norādījumus par to, kā izvairīties no pārtikas izšķērdēšanas, lai veicinātu patērētāju uzvedības izmaiņas ilgtermiņā; aicina Komisiju un dalībvalstis apzināt visus iespējamos šķēršļus, kas liedz paātrināt atkritumu daudzuma samazināšanas tempu, un aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt pietiekamu finansējumu pētniecībai, inovācijai, ieinteresēto personu iesaistei un informācijas un izglītošanas kampaņām, izveidojot valsts pārtikas izšķērdēšanas fondus ar mērķi izskaust pārtikas izšķērdēšanu;

105. uzsver, ka saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju galvenā uzmanība būtu jāpievērš pārtikas izšķērdēšanas novēršanai; atzinīgi vērtē ierosināto pārskatīšanu, kas paredz precizēt pašreizējos ES noteikumus par datuma norādi, lai novērstu un samazinātu pārtikas izšķērdēšanu un pārtikas zudumu; uzsver, ka jebkādām izmaiņām noteikumos par datuma norādi jābūt zinātniski pamatotām un ka būtu jāuzlabo tas, kā datuma norādi izmanto, izsaka un noformē visi pārtikas ķēdes dalībnieki, tostarp viesmīlības nozare, un kā to saprot patērētāji, jo īpaši attiecībā uz marķējumu "izlietot līdz" un "ieteicams līdz", vienlaikus nemazinot pārtikas nekaitīgumu vai kvalitāti; uzsver, ka saskaņotas datuma norādes palīdzētu apkarot pārtikas izšķērdēšanu; aicina līdztekus pārskatīt pārtikas produktu izplatīšanas noteikumus, lai apzinātu un novērstu iespējamos šķēršļus atkritumu daudzuma samazināšanai, palielinot efektivitāti un sekmējot konkurenci un inovāciju;

106. uzsver, ka ir svarīgi pārtikas jomā apkarot krāpšanu un viltošanu, kas maldina patērētājus un kropļo konkurenci iekšējā tirgū, un ka ir steidzami jārisina sarežģītais jautājums par krāpšanu pārtikas jomā, konkrētāk, nepareizu marķējumu, sastāvdaļu aizvietošanu, atšķaidīšanu, pievienošanu, izņemšanu vai aizstāšanu ar lētākām vai zemākas kvalitātes

sastāvdaļām, neatļautu ķīmisko apstrādi vai procesiem un viltotiem dokumentiem, un īpaša uzmanība jāpievērš ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu viltošanai un nelikumīgai tirdzniecībai; uzsver, ka ir svarīgi uzlikt efektīvu sodu, kam ir jāatbilst noziegumam, un aicina dalībvalstis pienācīgi atspoguļot šo principu valsts tiesību aktos saskaņā ar Oficiālo kontroļu regulu ([75]); aicina Komisiju strādāt pie Eiropas spēkiem cīņā pret krāpšanu pārtikas jomā, lai uzlabotu koordināciju starp dažādām attiecīgajām valstu aģentūrām un nodrošinātu ES pārtikas standartu ievērošanu gan ES vienotajā tirgū, gan attiecībā uz ES importu;

107. mudina Komisiju uzraudzīt un panākt pienācīgu resursu pastāvīgu piešķiršanu oficiālām pārtikas kontrolēm, lai nodrošinātu, ka tiek veikts pietiekams skaits kontroļu, kas pārbauda atbilstību pārtikas un lopbarības prasībām, un mudina Komisiju un dalībvalstis pastiprināt muitas pārbaudes, lai nodrošinātu atbilstību ES ražošanas standartiem, cita starpā par pārtikas nekaitīgumu, mikrobu rezistenci, dzīvnieku labturību un augu aizsardzības līdzekļiem, kā arī lai izvairītos no augu un dzīvnieku kaitīgo organismu ievešanas Eiropas Savienībā; aicina dalībvalstis visā pārtikas ķēdē stingri un konsekventi nodrošināt Vispārīgo pārtikas aprites tiesību aktu (VPATA) regulā ([76]) paredzēto produktu izsekojamības noteikumu izpildi; uzsver, ka saskaņā ar VPATA regulas attiecīgajiem noteikumiem negadījumos, kas apdraud sabiedrības veselību un drošību, valsts iestādēm pilnībā, pienācīgi un nekavējoties jāinformē sabiedrība par iespējamo risku, ko rada attiecīgie pārtikas produkti;

Pārkārtošanās nodrošināšana

108. uzsver, cik svarīgs ir ES finansējums, kas paredzēts pētniecībai un inovācijai, jo īpaši MVU un mazajiem lauksaimniekiem, kas ir galvenie virzītājspēki pārkārtošanās procesā uz ilgtspējīgāku, produktīvāku, daudzveidīgāku, vietējāku, veselīgāku un iekļaujošāku Eiropas pārtikas sistēmu; tādēļ mudina agropārtikas nozari aktīvi izmantot tai paredzēto finansējumu programmā "Apvārsnis Eiropa"; tāpat uzsver, ka ir jāveicina investīcijas, kas vajadzīgas, lai sekmētu ilgtspējīgu praksi, aprites ekonomiku un bioekonomiku;

109. norāda, ka jaunu viedās lauksaimniecības tehnoloģiju un paņēmienu, tostarp digitalizācijas un segtas augkopības sistēmu, ieviešana var uzlabot efektivitāti, resursu izmantošanu un vides ilgtspēju un var nodrošināt to, ka lauksaimnieciskā ražošana sniedz pozitīvu saimniecisko labumu; atzīst, ka inovācijai arī turpmāk jābūt saderīgai ar tradicionālās prakses un zināšanu atjaunošanu un veicināšanu, jo īpaši attiecībā uz tādu praksi un zināšanām, kas ir pielāgotas katras teritorijas agroklimatiskajām īpašībām;

110. uzsver, ka ir svarīgi īstenot dažādu integrētās augu aizsardzības praksi un sniegt neatkarīgus lauksaimniecisko konsultāciju pakalpojumus, lai nodrošinātu plašāku un iekļaujošāku zināšanu pārnesi lauksaimniecības nozarē; uzskata, ka to varētu sekmēt, izveidojot sistēmu ilgtspējīgas prakses apkopošanai un izplatīšanai un izmantojot dalībvalstīs esošās lauksaimniekiem paredzētās specializētās apmācības sistēmas, tādējādi neradot papildu administratīvo slogu dalībvalstu lauksaimniekiem; aicina dalībvalstis pietiekamu daļu no lauksaimniecisko konsultāciju pakalpojumiem paredzētā finansējuma piešķirt pakalpojumiem un tehniskajai palīdzībai saistībā ilgtspējīgu praksi, kas palīdz sasniegt stratēģijas mērķus; uzskata, ka, lai sasniegtu reālus rezultātus atsevišķu lauku saimniecību līmenī, nozīmīgs būtu arī mazo primāro ražotāju ieguldījums, jo tiem ir attiecīgas zināšanas un zinātība;

111. uzsver augstāko izglītības iestāžu nozīmi pētniecības un inovācijas veicināšanā un ilgtspējīgas paraugprakses konsultāciju sniegšanā; atzīst universitāšu lomu agropārtikas nozaru attīstībā un pārkārtošanās procesā reģionos ar īpašām iezīmēm, piemēram, tālākos reģionos; atzinīgi vērtē stratēģijas ieceri palīdzēt lauksaimniecības pārtikas nozares MVU, mazajiem mazumtirgotājiem un pārtikas pakalpojumu sniedzējiem apgūt jaunas prasmes, turklāt neradot tiem papildu birokrātiju; uzsver, cik stratēģiski svarīgas ir kolektīvās pieejas, lai ar ražotāju organizāciju un kooperatīvu starpniecību apvienotu lauksaimniekus kopīgo mērķu sasniegšanai;

([75]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/625 (2017. gada 15. marts) par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālajām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti pārtikas un barības aprites tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību un augu aizsardzības līdzekļiem (OV L 95, 7.4.2017., 1. lpp.).

([76]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 178/2002 (2002. gada 28. janvāris), ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.).

112. uzsver, ka ir iespējams veidot daudzveidīgu sinerģiju starp lauksaimniecību un Eiropas kosmosa politiku, lai pienācīgu izprastu augšņu un pārtikas kvalitāti un risinātu vides, klimata un demogrāfisko pārmaiņu problēmas; mudina visas dalībvalstis piedalīties zinātnes un pētniecības programmās un aicina Komisiju rīkoties, lai nodrošinātu līdzsvarotāku progresu visās dalībvalstīs;

113. atgādina, ka ir jāveicina efektīvas lauksaimniecisko zināšanu un inovācijas sistēmas (LZIS), kas ļautu lauksaimniecības nozarei kļūt ilgtspējīgākai, paātrinot inovāciju un veicinot ciešu sadarbību starp visām ieinteresētajām personām, proti, lauksaimniekiem, pētniekiem, konsultantiem, ekspertiem un NVO, šajā nolūkā nodrošinot kvalitatīvu un iekļaujošu apmācību un mūžizglītību un paātrinot zināšanu pārnesi, tostarp par tādu integrētās lauksaimniecības paņēmienu īstenošanu kā integrētā augu aizsardzība visiem kultūraugiem;

114. aicina dalībvalstīm KLP valsts stratēģisko plānu izstrādē un īstenošanā pilnībā izmantot LZIS sniegtā iespējas; turklāt atgādina, ka ir vajadzīgs lauku saimniecību ilgtspējas datu tīkls, lai noteiktu kritērijus lauku saimniecību sniegumam, dokumentētu ilgtspējīgas lauksaimniecības prakses ieviešanu un padarītu iespējamu jaunu ražošanas pieeju precīzu un īpaši pielāgotu izmantošanu lauku saimniecību līmenī, tostarp apstrādājot apkopotos datus un sniedzot lauksaimniekiem un ieinteresētajām personām vieglu piekļuvi attiecīgajai informācijai, jo īpaši informācijai par paraugpraksi; norāda, ka dati par lauksaimniecību un lauksaimniecības zemi ir sabiedrībai svarīga informācija, tomēr ir jāaizsargā lauksaimnieku piekļuve un kontrole attiecībā uz viņu pašu saimniecību datiem;

115. uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt visaptverošu piekļuvi platjoslas savienojumiem, lai veicinātu digitalizētās lauksaimniecības tehnoloģiju ieviešanu lauku saimniecību līmenī, un ka ir svarīgi atbalstīt lauksaimniekus, lai viņi varētu efektīvi izmantot šādus inovatīvus risinājumus, un vienlaikus saglabāt to ekonomisko dzīvotspēju; atzīst lauksaimnieku organizācijas par noderīgām kontaktpersonām informācijas un inovācijas starpniecības pakalpojumu izstrādē; uzsver "Apvārsnis Eiropa" nozīmi pētniecības un inovācijas mērķu sasniegšanā augsnes un pārtikas veselības jomā, un norāda, ka šī programma varētu lauksaimniecības nozarei piesaistīt nākamo paaudzi;

116. uzsver neatkarīgu lauku saimniecību konsultāciju sistēmu būtisko nozīmi inovācijas un zināšanu izplatīšanā, pieredzes apmaiņas stimulēšanā un praktisku demonstrējumu veicināšanā, un jo īpaši aicina dalībvalstis sniegt lauksaimniekiem visaptverošas konsultācijas par ilgtspējīgāku ražošanas sistēmu ieviešanu; mudina Komisiju un dalībvalstis aktīvi atbalstīt augšupējas iniciatīvas, kas satuvina lauksaimniekus un iedzīvotājus, darbojoties vietējā līmenī un ietverot vietējās zināšanas, lai labāk pielāgotos konkrētajai situācijai uz vietas; uzsver, cik svarīgi ir veicināt jauno lauksaimnieku un uzņēmēju apmācību par ilgtspējīgu lauksaimniecību un pārtikas sistēmām;

117. aicina līdztekus lauku saimniecību konsultāciju sistēmām izveidot un veicināt daudzpusējas ieinteresēto personu platformas, kas palielina sadarbību un nodrošina zināšanu un tehnoloģiju koplietošanu visā lauksaimniecības un pārtikas ķēdē, lai palīdzētu paplašināt inovāciju un attīstīt lauksaimnieciskās ražošanas sistēmas; uzsver arī to, cik būtiski ir sniegt šo iespēju visiem piegādes ķēdes dalībniekiem, neradot papildu administratīvo slogu;

118. uzsver, ka jaunajiem lauksaimniekiem būs svarīga loma pārkārtošanās uz ilgtspējīgu lauksaimniecību panākšanā un stratēģijas mērķu sasniegšanā; uzsver, ka mūsu pārtikas sistēmas ekoloģiskā pārkārtošanās ir iespēja veicināt dinamisku lauku vidi; uzsver, ka KLP būtu gados jaunajiem lauksaimniekiem un jaunajiem lauksaimniekiem jāsniedz labāks atbalsts ienākumu, paaudžu nomaiņas, apmācības, jauniešu nodarbinātības, uzņēmējdarbības un digitalizācijas jomā, jo īpaši nomaļos un ļoti mazapdzīvotos apgabalos, lai lauksaimniecībā varētu iesaistīt un noturēt jauniešus, ņemot vērā to, ka viņi visdrīzāk būs tie, kas agri sāks izmantot jaunas un ilgtspējīgākas lauksaimniecības metodes;

119. uzsver, ka gados jaunajiem lauksaimniekiem un iespējamajiem jaunpienācējiem ir sarežģīti iegādāties vai nomāt zemi un ka ir jāatvieglo gados jauno lauksaimnieku ienākšana šajā nozarē; uzsver, ka ir jānodrošina, lai šī stratēģija nelabvēlīgi neietekmētu zemes pieejamību un cenu, kā rezultātā var pieaugt spekulācijas un vēl vairāk apgrūtināt jauniešu piekļuvi zemei;

120. norāda, ka Eiropas Savienībā vērojamā lauksaimniecības zemes koncentrācija un zemes sagrābšana, ko dažos gadījumos veicina vietējā, reģionālā, valsts un ES politika, var radīt grūtības gados jaunajiem lauksaimniekiem un jaunpienācējiem atrast zemi, uz kuras izveidot savu saimniecību; aicina Komisiju un dalībvalstis, kā arī reģionālās un vietējās pašvaldības izbeigt šādu praksi, lai atbalstītu gados jaunos lauksaimniekus un sekmētu viņu ienākšanu lauksaimniecības nozarē;

121. turklāt uzskata, ka šī stratēģija ir iespēja uzlabot lauku sieviešu izredzes un vērst uzmanību uz viņu svarīgo lomu, nodrošinot sievietēm uzņēmējām labvēlīgu vidi, tostarp juridiskos un politiskos nosacījumus, kas ļautu labāk piekļūt informācijai, zināšanām un prasmēm, kā arī atvieglojot viņu piekļuvi finanšu resursiem, kas ļautu lauku apvidos radīt vairāk darbvietu;

Globālās pārkārtošanās veicināšana

122. atgādina par Eiropas pārtikas sistēmu globālo atbildību un to svarīgo lomu vispārēju pārtikas nekaitīguma, vides aizsardzības, sociālās aizsardzības un dzīvnieku labturības standartu noteikšanā; atkārtoti apstiprina apņemšanos īstenot principus par politikas saskaņotību attīstībai; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka visi pārtikas un lopbarības produkti, kas tiek importēti ES, pilnībā atbilst attiecīgajiem ES tiesību aktiem un augstajiem standartiem, un sniegt attīstības palīdzību, lai palīdzētu primārajiem ražotājiem jaunattīstības valstīs šos standartus ievērot; atzinīgi vērtē Komisijas nolūku ņemt vērā prasītās importa pielaides ietekmi uz vidi; uzskata, ka ir jārisina ar importēto lopbarību un pārtiku saistīto iegultās zemes izmantošanas emisiju un zemes izmantojuma maiņas emisiju problēma;

123. aicina Komisiju un dalībvalstis saglabāt holistisku pieeju, jo dažu stratēģijas "No lauka līdz galdam" mērķrādītāju īstenošana ES nedrīkst izraisīt lauksaimnieciskās ražošanas daļēju pārvietošanu uz reģioniem, kuros ir zemāki standarti nekā ES;

124. atgādina, ka piekļuve ES tirgum un tā 450 miljoniem patērētāju ir spēcīgs stimuls mūsu tirdzniecības partneriem uzlabot ilgtspēju, kā arī ražošanas un darba standartus; uzskata, ka zaļā kursa panākumi ir cieši saistīti ar mūsu tirdzniecības politiku;

125. atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos globālā mērogā sekmēt pakāpenisku atteikšanos no tādu pesticīdu izmantošanas, kas ES vairs netiek apstiprināti, un nodrošināt, ka bīstamie pesticīdi, kuru lietošana ES ir aizliegta ar attiecīgiem tiesību aktiem, netiek eksportēti ārpus Savienības, un mudina Komisiju pēc iespējas ātrāk nākt klajā ar šādiem priekšlikumiem; uzskata, ka ES būtu jāatbalsta jaunattīstības valstis, lai tām palīdzētu mazināt neapdomīgu pesticīdu lietošanu un popularizētu citas augu un zvejas resursu aizsardzības metodes; uzsver, ka šajā stratēģijā nedrīkst dot priekšroku importētai trešo valstu produkcijai, kura vairāk ietekmē vidi un klimatu; šajā saistībā atgādina, ka tādēļ trešo valstu izcelsmes agropārtikas produktiem ir jāpiemēro tādas pašas prasības, tostarp nulles tolerance pret vielu atlikumiem, kas atbilst pielaides kritērijiem;

126. norāda uz nepieciešamību līdz 2050. gadam nodrošināt nekaitīgu un cenas ziņā pieņemamu pārtiku aptuveni 10 miljardiem pasaules iedzīvotāju, ņemot vērā straujo iedzīvotāju skaita pieaugumu, klimata pārmaiņas, dabas resursu nepietiekamību un mainīgos patēriņa modeļus; aicina Komisiju stiprināt stratēģijas globālo dimensiju, lai nodrošinātu tiesības uz atbilstīgu pārtiku un īstenotu ANO Deklarāciju par lauksaimnieku un citu lauku apvidos strādājošo personu tiesībām, un uzsver, ka ES politikai attiecībā uz taisnīgām, ilgtspējīgām un noturīgām pārtikas sistēmām nepārprotami būtu jārisina arī dzimumu nelīdztiesības jautājums; mudina Komisiju sniegt atbalstu jaunattīstības valstīm, lai aizsargātu to jaunizveidotās nozares, sekmētu pārtikas nodrošinājumu, atbalstītu klimata pārmaiņu mazināšanu lauksaimniecības nozares labā un palīdzētu tām nodrošināt atbilstību ES un starptautiskajiem ilgtspējas standartiem, lai tās varētu eksportēt savus lauksaimniecības produktus;

127. uzsver, ka ES ir jāaizstāv cilvēktiesības un tiesības uz pārtiku kā pārtikas sistēmu galvenais princips un prioritāte un kā būtisks instruments, ar ko pārveido pārtikas sistēmas un nodrošina vismarginalizētāko iedzīvotāju grupu tiesības piekļūt uzturvielām bagātiem pārtikas produktiem, kā arī jāīsteno ANO Deklarācija par lauksaimnieku un citu lauku apvidos strādājošo personu tiesībām;

128. uzsver, ka būtu jāaizliedz dzīvnieku produktu imports no trešām valstīm, ja šo valstu piemērotie dzīvnieku audzēšanas standarti nav saskaņoti ar ES standartiem;

129. ar bažām norāda, ka vairākās Veselības ģenerāldirektorāta veiktās revīzijās, kā arī detalizētās NVO izmeklēšanās ir konstatēts, ka netiek nodrošināta pilnīga izsekojamība dzīviem Argentīnas zirgiem, kas paredzēti Eiropas Savienības tirgum, tādējādi radot pārtikas nekaitīguma riskus, un ka tiek apdraudēta dzīvnieku labturība; aicina Komisiju apturēt zirgu gaļas importu no valstīm, kurās netiek ievērotas piemērojamās ES prasības attiecībā uz izsekojamību un dzīvnieku labturību;

130. atgādina, ka pārtikas ķēdē nedrīkst veikt neobligātus strukturālus eksperimentus ar dzīvniekiem, jo Direktīvā 2010/63/ES ir paredzēts aizstāt un samazināt dzīvnieku izmantošanu procedūrās; aicina Komisiju un dalībvalstis apturēt grūsnu ķēvju seruma gonadotropīna (*PMSG*) importēšanu un ražošanu vietējā līmenī, jo tas tiek iegūts no grūsnu ķēvju asinīm, tās sistemātiski aplecinot un no tām vācot asinis, tādējādi radot veselības un labturības problēmas;

131. aicina Komisiju steidzami iesniegt priekšlikumu ES tiesiskajam regulējumam, kas pamatotos uz obligātu ES līmeņa horizontālu pienācīgas rūpības pārbaudi visā to ES un ārvalstu uzņēmumu piegādes ķēdē, kuri darbojas vienotajā tirgū, un kas nodrošinātu ilgtspējīgas piegādes ķēdes un investīcijas, kuri nerada nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tostarp atmežošanu, mežu degradāciju, ekosistēmu pārveidi un degradāciju, un nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēktiesībām un pārvaldību, un šī regulējuma mērķis būtu veicināt labu pārvaldību un palielināt globālo piegādes ķēžu izsekojamību un pārskatatbildību;

132. norāda, ka ES iekšējais tirgus ir pasaulē lielākais agropārtikas produktu importētājs un eksportētājs; ir pārliecināts, ka ES būtu jāizmanto šis ietekmīga globālā tirgus dalībnieka stāvoklis, lai noteiktu un virzītu starptautiskos ilgtspējīgu pārtikas sistēmu standartus, kas pamatojas uz cilvēka un darba tiesību ievērošanu, godīgu konkurenci, piesardzības principu, vides aizsardzību un dzīvnieku labturību saskaņā ar Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) noteikumiem; uzskata, ka standartu aizsardzībai šajās jomās vajadzētu būt visu tirdzniecības nolīgumu sadaļu neatņemamai daļai un ka daudzpusēja un regulatīva sadarbība varētu vēl vairāk palīdzēt sasniegt stratēģijas "No lauka līdz galdam" mērķus;

133. aicina Komisiju stiprināt stratēģijas "No lauka līdz galdam" tirdzniecības aspektus, lai nodrošinātu saskaņotību starp kopējo tirdzniecības politiku, Muitas savienības rīcības plānu, kopējo lauksaimniecības un zivsaimniecības politiku, stratēģijas "No lauka līdz galdam" mērķiem, ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam un citām saistītām ES rīcībpolitikām, un aicina pakāpeniski sasniegt šos mērķus, izveidojot efektīvas zaļās alianses visos attiecīgajos divpusējos, reģionālos un daudzpusējos forumos, tostarp ANO 2021. gada samitā par pārtikas sistēmām, kā arī aicina vērienīgi pārskatīt savu tirdzniecības politiku, turpmākajos tirdzniecības nolīgumos un atbilstīgi PTO noteikumiem paredzot īpašu satvaru attiecībā uz ilgtspējīgām agropārtikas sistēmām un produktiem, ko jo īpaši panāktu ar noteikumu stingrības nemazināšanas klauzulām, drošības klauzulu darbības uzlabošanu un aizliegumu importēt produktus, kuros pārsniegts ES maksimāli pieļautais augu aizsardzības līdzekļu atlieku daudzums; aicina Komisiju šo mērķu sasniegšanas nolūkā veicināt ciešāku koordināciju starp visām publiskā un privātā sektora ieinteresētajām personām; uzskata, ka ES atkārtoti būtu jāapstiprina mandāts Pasaules pārtikas nodrošinājuma komitejai, kas ir starptautiska politikas platforma pārtikas nodrošinājuma un uztura jomā;

134. atzinīgi vērtē stratēģijas "No lauka līdz galdam" mērķi visos ES tirdzniecības nolīgumos iekļaut obligātas tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības sadaļas, lai garantētu, ka izvirzītie vērienīgie regulējuma mērķi atbilst ES tirdzniecības politikai un ka tos ievēro trešās valstis, kuras parakstījušas tirdzniecības nolīgumus ar ES; uzsver, cik būtiski ir stiprināt tirdzniecības nolīgumos iekļauto tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības sadaļu izpildes nodrošināšanu, tostarp kā galēju līdzekli paredzot iespēju piemērot uz sankcijām balstītus strīdu izšķiršanas mehānismus, lai veicinātu bioloģisko daudzveidību, sekmētu ilgtspējīgāku agropārtikas ražošanu, apturētu globālo atmežošanu un paaugstinātu darba standartus saskaņā ar astoņām Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) pamatkonvencijām; ierosina, ka tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības sadaļās būtu jāņem vērā arī līdzvērtīgi ražošanas standarti, tādi kā dzīvnieku labturība, izsekojamība, mikrobu rezistence un augu aizsardzības līdzekļu izmantošana, kas sistemātiski būtu jāsertificē neatkarīgām revīzijas un sertifikācijas struktūrām visos ražošanas un izplatīšanas posmos, kā arī būtu jāparedz ceļveži ar starpposma mērķiem, par kuriem veic *ex post* novērtējumus; mudina Komisiju sniegt atbalstu jaunattīstības valstīm, lai veicinātu pārtikas nodrošinājumu un palīdzētu pielāgoties Eiropas ilgtspējīgu agropārtikas sistēmu standartiem; sagaida, ka Komisijas galvenais tirdzniecības nolīgumu izpildes uzraugs pilnībā pildīs savu uzdevumu un garantēs attiecīgo nolīgumu pareizu piemērošanu, novēršot tirgus izkropļojumus, stiprinot tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības sadaļu izpildes nodrošināšanu un iesaistoties konstruktīvā dialogā ar valdībām un ieinteresētajām personām;

135. aicina ES palīdzēt jaunattīstības valstīm pieņemt pienācīgus valsts tiesību aktus nolūkā aizsargāt pārtikas ražošanai un lauksaimniecībai būtiskos apdraudētos ģenētiskos resursus, garantēt, ka vietējās kopienas, pamatiedzīvotāji, vīrieši un sievietes, pastāvīgi izmanto un pārvalda šos resursus, un nodrošināt no šo resursu izmantošanas gūto labumu taisnīgu un vienlīdzīgu sadali;

136. norāda uz Komisijas pētījumu par ES tirdzniecības nolīgumu kumulatīvo ekonomisko ietekmi uz lauksaimniecību, kas liecina, ka gan konservatīva, gan vērienīga scenārija gadījumā sagaidāms, ka līdz 2030. gadam ES tirdzniecības nolīgumi kopumā veidos pozitīvu ES agropārtikas produktu tirdzniecības bilanci un lielāku vērību, kas līdz ar to pierāda, ka ES tirdzniecības nolīgumiem ir pozitīva ietekme uz ES lauksaimniecības nozari;

137. uzsver, ka ES un *Mercosur* nolīgumu nevar ratificēt pašreizējā redakcijā, jo tas cita starpā nenodrošina bioloģiskās daudzveidības aizsardzību, jo īpaši Amazones baseinā, kā arī nesniedz garantijas par lauksaimniecības standartiem;

138. norāda, ka tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības sadaļās nav aplūkota tirdzniecības nolīgumu iespējamā negatīvā ietekme uz zemes izmantošanas maiņu, atmežošanu vai klimata pārmaiņām; uzskata, ka Eiropas un starptautiskie vides, nekaitīguma, dzīvnieku labturības un sociālie standarti būtu visaptveroši jāpiemēro visās tirdzniecības nolīgumu nodaļās, lai nepieļautu, ka jebkādi citi tirdzniecības noteikumi apdraud šos standartus;

139. norāda, ka ar tirdzniecības nolīgumiem būtu jānodrošina iesaistīto pušu aktīva līdzdalība ilgtspējīgas attīstības principu veicināšanā un starptautisko standartu atbilstība ES vides un klimata mērķiem; turklāt uzskata, ka šajos nolīgumos būtu jāņem vērā Parīzes nolīguma ievērošanas saistošais raksturs, lai garantētu globālu pārkārtošanos uz ilgtspējīgām pārtikas sistēmām;

140. norāda, ka lauksaimniecībai un zivsaimniecībai ir izšķirīga nozīme ilgtspējīgas saimnieciskās darbības attīstībā tālākajos reģionos, un uzsver šo nozaru ieguldījumu un pievienoto vērtību saistībā ar pārtikas nodrošinājumu un reaģēšanu uz sabiedrības pieprasījumu pēc nekaitīgiem augstas kvalitātes produktiem pietiekamā daudzumā; prasa stratēģijas "No lauka līdz galdam" īstenošanā un turpmākajos tiesību aktu priekšlikumos sistemātiski ņemt vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 349. pantā minētos tālāko reģionu strukturālos agronomiskos un tirdzniecības ierobežojumus, lai ļautu šiem reģioniem konkurēt vienlīdzīgos konkurences apstākļos un nodrošinātu, ka agropārtikas nozarēm ir pieejami dzīvotspējīgi alternatīvi risinājumi, ja to ražošanas līdzekļi un tirdzniecības plūsmas ir ierobežotas;

141. atzinīgi vērtē PTO paspārnē ierosināto jauno iniciatīvu par vidi un tirdzniecību; uzsver, cik būtiski ir izmantot šo satvaru, lai izstrādātu visaptverošu un ilgtspējīgu agropārtikas sistēmu, kuras pamatā ir vienoti un vērienīgi ražošanas standarti; mudina Komisiju proaktīvi iesaistīties PTO, lai veicinātu ekoloģisko pārkārtošanos, nodrošinātu, ka tirdzniecības politika atbilst IAM, turpinātu sarunas par pārredzamiem pārtikas nodrošinājuma krājumiem un jo īpaši nepieļautu, ka agropārtikas produkti kļūst par mainīgu vai netiešu tirdzniecības konfliktu faktoru, vienlaikus turpinot izstrādāt vērienīgu, ar PTO saderīgu ilgtspējīgas tirdzniecības politiku;

142. atzinīgi vērtē stratēģijā "No lauka līdz galdam" iekļautās atsauces uz attiecīgajiem ANO procesiem; uzsver, ka ES ir jāatbalsta Pasaules pārtikas nodrošinājuma komiteja un tās pilsoniskās sabiedrības mehānisms kā visdaudzpusīgākā politikas platforma pārtikas sistēmu jomā; aicina Komisiju visos attiecīgajos starptautiskajos forumos, tostarp ANO 2021. gada samitā par pārtikas sistēmām, veicināt globāla mēroga virzību uz ilgtspējīgām pārtikas sistēmām un pārtikas nodrošinājumu;

143. uzsver, cik svarīgi ir dalīties modernajās tehnoloģijās un zināšanās ar jaunattīstības valstīm un apmācīt vietējos un Eiropas lauksaimniekus, lai palīdzētu viņiem īstenot inovatīvu lauksaimniecības praksi, jo lauksaimniecības nozare ir būtiski svarīga pārtikas nodrošinājumam un nodarbinātībai attiecīgajos reģionos;

o

o o

144. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.